

Національний університет

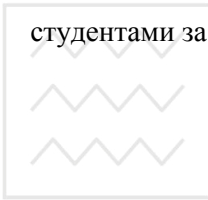
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства та природокористування

Кафедра фінансів і економіки природокористування

104-68

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання дипломних робіт
студентами за спеціальністю 7.03050801 „Фінанси і кредит”

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано методичною
комісією за спеціальністю
7.03050801 „Фінанси і кредит”
протокол № 2 від 29 жовтня 2010 р.

Упорядники:

В.І. Павлов, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування;

Л.М. Мельник, к.е.н., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування

Н.М. Кондрацька, к.е.н., старший викладач кафедри фінансів і економіки природокористування

Відповідальний за випуск: В. І. Павлов, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування, заслужений економіст України

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Методологічні засади наукового пошуку при виконанні дипломної роботи.....	5
2. Загальний порядок виконання виконанні дипломної роботи.....	7
2.1. Вибір теми та об'єкта дослідження	8
2.2. Формулювання мети та основних завдань.....	10
2.3. Пошук та опрацювання інформації	10
2.4. Складання плану.....	12
2.5. Написання тексту (виклад матеріалу)	13
2.6. Графічне оформлення отриманих результатів	14
2.7. Подання дипломної роботи науковому керівнику та рецензентам.....	14
2.8. Захист та оцінювання дипломної роботи.....	15
3. Вимоги до виконання дипломної роботи.....	16
3.1. Основні етапи наукового дослідження.....	16
3.2. Вимоги до змісту дипломної роботи.....	17
3.3. Структура дипломної роботи.....	18
3.4. Вимоги до оформлення дипломної роботи.....	25
Рекомендована література	26
Додатки.....	45

ВСТУП

Завершальним етапом підготовки фахівців за спеціальністю 7.03050801 „Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень – спеціаліст) є підготовка та захист дипломної роботи. Робота має навчально-дослідницький характер, рівень підготовки якої свідчить про ступінь засвоєння студентом здобутих знань, його загальну культуру та ерудицію.

Дипломна робота є кваліфікаційною науковою роботою, що виконується студентом самостійно, на основі проведених ним досліджень, використовуючи знання, отримані впродовж усього терміну навчання і самостійної науково-дослідної роботи, пов'язаної із розробкою конкретних задач прикладного характеру. Виконання дипломної роботи повинно підтвердити спроможність студента генерувати й обґрунтовувати нові наукові та практичні ідеї, розраховані на близьку або далеку перспективу.

Дипломна робота повинна бути результатом закінченого наукового дослідження, мати внутрішню єдність і свідчити про те, що автор володіє сучасними методами наукових досліджень, вміє самостійно приймати рішення, в т. ч. із застосуванням комп'ютерної техніки.

Виконання дипломної роботи має за мету:

- систематизацію, закріплення і поглиблення теоретичних та практичних знань за відповідним напрямом вищої освіти та формування умінь із застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових і практичних завдань;
- розвинути вміння самостійно проводити дослідну роботу та оволодіти методикою теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень, що використовується під час виконання роботи;
- набуття досвіду аналізу результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень та їх прикладного захисту.

У процесі виконання дипломної роботи студенти вдосконалюють і розвивають такі вміння:

- самостійно формулювати проблему дослідження;
- визначати мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження;
- здійснювати пошук і підбір необхідної наукової інформації;
- аналізувати реальні факти і події, пов'язані з діяльністю підприємств та організацій;

– логічно і аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції та робити висновки;

- правильно оформляти науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати підготовлену роботу (робити наукові повідомлення, відповідати на запитання, захищати свою точку зору).

Досягнення мети дипломної роботи передбачає виконання таких завдань:

1) систематизацію, закріплення та розширення теоретичних знань і практичних навичок, вміння аналізувати фінансову діяльність підприємств та організацій;

2) використання отриманих знань при самостійному вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних і виробничих завдань в сфері фінансових відносин;

3) розвиток умінь із самостійної роботи, оволодіння методологією дослідження та економічного моделювання при вирішенні поставлених проблем і питань.

Теоретичні положення дипломної роботи мають підкріплюватися аналізом конкретних даних із використанням фактичного матеріалу. Факти дають можливість в результаті їх детального вивчення та порівняння сформулювати ідеї, пропозиції, висновки.

Показником високої якості підготовки спеціаліста є розробка ним дипломної роботи, яка виконана на матеріалах конкретного підприємства, організації, установи чи їх структурних підрозділів, а пропозиції й висновки повністю або частково можуть бути використані у практичній діяльності і сприятимуть підвищенню ефективності їх фінансової діяльності. Дипломна робота виконується під контролем наукових керівників, які призначаються залежно від їх наукової спеціалізації.

Метою цих методичних рекомендацій є надання необхідної методичної допомоги студенту в організації підготовки, оформленні та захисті дипломної роботи. В основу методичних вказівок покладено вимоги нормативних документів (державних стандартів) щодо оформлення складових роботи та рекомендації, що містяться у відповідних довідкових матеріалах.

1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВОГО ПОШУКУ ПРИ ВИКОНАННІ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Для студентів, які працюють над дипломними роботами, важливо не лише добре знати основні положення, що характеризують зазначену роботу як кваліфікаційну, наукову, але й мати уявлення про методологію наукового пошуку.

Наукове дослідження від творчого задуму до кінцевого оформлення наукової праці здійснюється індивідуально. Але можна визначити загальні методологічні принципи до його проведення:

- всезагальний універсальний взаємозв'язок, який потребує всебічного обліку зв'язків і залежностей досліджуваного об'єкта;
- діалектичне протиріччя (за дотримання формально логічного протиріччя);
- єдність якості і кількості, якісного і кількісного підходів у наукових дослідженнях;
- діалектичне заперечення.

Успіх виконання дипломної роботи залежить від вміння студента обрати найбільш результативні методи дослідження, оскільки саме вони дозволяють досягти поставленої у роботі мети.

Розрізняють загальні та спеціальні *методи наукового пізнання*.

Загальні — методи використовуються впродовж всього дослідницького процесу, в різноманітних наукових сферах. Вони поділяються на:

- методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент);
- методи, що виконуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівні дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання та інше);
- методи теоретичного дослідження (від абстрактного до конкретного та інші).

Спеціальні методи характерні для певних сфер наукового знання. Вони мають специфічний характер, тому що розробляються та удосконалюються в конкретних, спеціальних науках. Це - соціологічні, економіко-статистичні, картографічні та інші методи.

Текст наукової роботи відрізняється від іншого логічністю. Тому, якби помилки, з точки зору логіки, не зробили автори дипломних робіт, завжди можна довести, що кожна помилка зводиться у

кінцевому результати до порушення вимог того чи іншого логічного закону: закону тотожності, закону протиріччя та закону достатності.

Значна частина наукової інформації носить характер суджень, виведених із інших міркувань. Логічним засобом отримання таких суджень є розумова діяльність, за допомогою якої із декількох міркувань виводяться висновки, певним чином пов'язані із вихідними. Усі висновки класифікують як індуктивні і дедуктивні.

Узагальнюючи накопичений емпіричний матеріал, індукція є основою для висування уявлень про причину явищ, що досліджуються, а дедукція теоретично обґрунтовує отримані індуктивним шляхом висновки та перетворює їх у вірогідні знання.

В наукових дослідженнях часто об'єктом дослідження виступають одиночні неповторні за індивідуальними характеристиками предмети та явища, при оцінці яких ускладнюється використання як дедуктивних, так і індуктивних суджень. В такому випадку використовують аналогію як метод дослідження.

Особливо важливого значення в науковому тексті набуває судження про причинну залежність. Однак, в процесі наукового пошуку можливі такі випадки:

- *втрата тезису* - сформулювавши тезис, дослідник забуває його і переходить до іншого, пов'язаного із першим, внаслідок чого губиться вихідна думка;
- *повна заміна тезису* – в процесі висування певного положення, доводиться інше, близьке за значенням, положення, тобто замінюється одне міркування іншим;
- *часткова заміна тезису* - в ході доведення змінюється початковий тезис.

Основна вимога до наукових досліджень – вміння доводити власні судження та спростувати доводи опонентів. Це досягається за допомогою аргументування, побудованого на законах логіки. *Аргументування* – це логічний процес, під час якого обґрунтовується правильність міркування. Аргументація досягає мети, коли дотримуються правила доказу. Щоб аргументи були переконливими, необхідно:

- в якості аргументів використовувати тільки доведені положення;
- аргументи мають бути автономні, тобто доведені незалежно;
- аргументи не повинні бути суперечливими;
- аргументи у сукупності повинні бути такими, щоб з них виходив доведений тезис.

2. ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота є результатом вивчення комплексу навчальних дисциплін та проведення наукового дослідження. Загальний порядок виконання дипломної роботи такий:

- вибір теми та об'єкта дослідження на основі вивчення проблеми в цілому;
- формування мети та основних завдань дипломної роботи;
- пошук та опрацювання інформації;
- складання плану роботи на основі групування та систематизації зібраних матеріалів;
- написання тексту та доопрацювання рукопису;
- графічне оформлення отриманих результатів;
- подання дипломної роботи керівнику та рецензентам;
- захист дипломної роботи.

Логічна схема підготовки дипломної роботи, що виходить із самої суті навчально-дослідницької роботи приведена у додатку А.

2.1. Вибір теми та об'єкта дослідження

Важливим та відповідальним етапом у написанні дипломної роботи є вибір теми дослідження. Перелік тем дипломних робіт розробляється на кафедрі фінансів і економіки природокористування та затверджується ректором університету. Темі дипломних робіт повинні бути пов'язані з напрямками наукової діяльності кафедри. Орієнтовний перелік тем дипломних робіт подано у додатку Б.

Тема дипломної роботи має становити інтерес для студента, бути пов'язаною з його діяльністю і сприяти максимальному використанню здобутих раніше знань і практичного досвіду. Студент самостійно вибирає тему згідно з запропонованою тематикою. Студент може запропонувати власний варіант теми, орієнтуючись на майбутнє місце роботи і чітко дотримуючись спрямованості фахової підготовки.

При визначенні теми дипломної роботи важливо врахувати знання студента в обраній сфері, попередні дослідження, наявність власних творчих задумів, матеріали виступів на наукових конференціях. Слід врахувати не лише актуальність теми в науковому та практичних аспектах, але й наявність інформаційних та літературних джерел.

Вибір теми здійснюється на підставі таких критеріїв: актуальність, новизна, перспективність, відповідність профілю навчання студента та тематичній спрямованості науково-дослідної роботи кафедри.

Обравши тему, необхідно з'ясувати, в чому полягає ідея вибраного дослідження, новизна і актуальність теми, її практичне значення. Це значно полегшить оцінку теми, що обирається. Доцільно визначати завдання порівняно вузького плану, щоб можна було її глибоко опрацювати. Істотну допомогу при формуванні теми надасть ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями в спеціальній періодиці та консультації із спеціалістами-практиками.

Практичне значення обраної теми залежить від того, який характер має конкретне наукове дослідження. Якщо дипломна робота передбачатиме наукове обґрунтування шляхів оптимізації використання фінансових ресурсів, то вона носитиме прикладний характер і матиме практичне значення. Якщо робота носить методичний характер, то її практична цінність полягатиме у розробці науково обґрунтованих моделей, методів і засобів оцінки фінансових ресурсів. В такому випадку практичне значення полягатиме в публікації результатів дослідження в наукових статтях, апробації їх на науково-практичних конференціях, використанні наукових розробок в навчальному процесі, участі дослідника в розробці екологічних програм.

У випадку, якщо за одною темою бажають виконувати дипломну роботу кілька студентів, то це питання вирішує завідувач кафедри. При цьому перевага надається тому студенту, який має кращу теоретичну підготовку та ділові якості.

Будь-яка зміна назви роботи можлива тільки зі згоди керівника. Не допускається виконання дипломної роботи за однією темою, або за спорідненими темами та матеріалами одного і того ж підприємства (організації) кількома студентами. Тема дипломної роботи повинна вказувати на проблему, що досліджується, бути чітко сформульованою та відповідати обраній спеціальності. Для більшої конкретизації до назви теми додають невеликий підзаголовок (4-6 слів). Не бажано використовувати назви тем типу: „Деякі аспекти (питання) проблеми ..”, „дослідження деяких шляхів ...”. При остаточному виборі теми дипломної роботи слід врахувати, що оптимальний варіант назви знаходиться в межах „5+2” слів.

Об'єкт дослідження визначається відповідно до мети та конкретних завдань, що мають бути розв'язані в процесі дослідження. Об'єкт – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для

вивчення. Предмет - це те, що міститься в межах об'єкта. Саме на це повинна спрямовуватися основна увага спеціаліста. Студент повинен обґрунтувати обрану ним тему, визначити її актуальність, вибір об'єкта та предмета дослідження.

Після вибору теми, об'єкта та предмета дослідження студент пише заяву про її затвердження на кафедрі (зразок заяви наведено в додатку В).

2.2. Формулювання мети та основних завдань

Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно сформульовано мету роботи, настільки вдалими будуть її основні завдання, план, організація виконання та стиль викладу. Правильне визначення мети роботи дозволить студенту виділити в ній основний напрям дослідження, систематизувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань. Узагальненою метою дипломної роботи є поглиблене вивчення і проектування напрямів вирішення окремої проблеми на базі систематизації теоретичних досліджень, використання практичного досвіду та впровадження заходів на конкретному підприємстві.

Мета роботи повинна бути тісно пов'язана з її назвою. На основі сформульованої мети студент має визначити основні завдання, які необхідно розв'язати в процесі виконання дипломної роботи. Завдання повинні конкретизувати мету роботи, а їх визначення пов'язане з назвами підрозділів.

2.3. Пошук та опрацювання інформації

Наукова діяльність пов'язана з пошуком інформації. Вміння швидко її знаходити є важливою умовою продуктивності та якості роботи дослідника. Під „джерелом наукової інформації” розуміється документ, що містить дані. Документальні джерела несуть в собі основний обсяг відомостей, які використовуються у практичній діяльності. Усі документальні джерела наукової інформації поділяються на первинні та вторинні. В первинних документах містяться наукові та спеціальні відомості, у вторинних - результати аналітичної та логічної обробки первинних документів. Критеріями оцінки документальних джерел інформації є повнота і достовірність даних, терміни їх публікації, наявність теоретичних обґрунтувань та критичних матеріалів, можливість їх отримання.

Знайомство із літературою розпочинається з визначення напрямку наукового дослідження, що знаходить своє відображення в темі та робо-

чому плані дипломної роботи. Перед початком роботи студент повинен ознайомитися із розкриттям його теми в загальних джерелах (підручниках, посібниках), а потім опрацювати спеціалізовану літературу (монографії, статті) вітчизняних та зарубіжних авторів. Пошуку літератури допоможуть бібліотечні картотеки. Слід пам'ятати, що безсистемний пошук забирає багато часу та не дає гарантії повноти отриманих результатів.

Для полегшення своєї роботи студент може створити власну картотеку опрацьованої літератури, в якій кожне джерело слід записувати на окрему картку, зазначаючи в ній всі дані про працю - прізвище та ініціали автора; назву підручника, монографії чи статті; рік видання, назву видавництва чи журналу та кількість сторінок.

Із опрацьованої літератури за темою дипломної роботи використовується не вся інформація, а лише та, що має безпосереднє відношення до теми та є найбільш корисною. Потрібно збирати лише наукові факти, що характеризуються такими властивостями, як новизна, точність та достовірність. Слід вибирати авторитетні джерела та точно вказувати, звідки взято матеріали.

Особливою формою подання матеріалу є цитати, які використовуються з метою запобігання переколючень думки автора першоджерела та для ідентифікації поглядів при співставленні різноманітних точок зору. У всіх випадках кількість використовуваних цитат має бути оптимальною. Отже, опрацювання літератури є процесом творчого пошуку і обробки. Її правильний підбір є передумовою якісного написання дипломної роботи.

Збір наукової інформації необхідно поєднувати з аналізом опрацьованого матеріалу. Працюючи з літературою, потрібно робити не лише виписки у вигляді цитат (з детальним посиланням на джерело), але й записувати власні думки, які виникають при опрацюванні матеріалу. Це полегшить написання тексту роботи.

Окрім теоретичної інформації студент повинен опрацювати фактичний матеріал, що характеризує об'єкту дослідження (конкретне підприємство). Для цього студент повинен вміти аналізувати звітні та статистичні дані. Слід пам'ятати, що завданням аналізу є: оцінка результатів господарської діяльності підприємства за останні три роки; виявлення чинників, в тому числі використання фінансових ресурсів, які позитивно чи негативно вплинули на показники його роботи. Це дозволить прийняти рішення про необхідність вдосконалення фінансової діяльності підприємства, установи чи організації.

Джерелами інформації для проведення аналізу є:

- баланс підприємства, ф. 1;
- звіт про фінансові результати, ф. 2;
- звіт про фінансово-майновий стан, ф. 3;
- звіт з праці, ф. І-ПВ, ф.3-ПВ;
- звіт про витрати на виробництво продукції та послуг, ф.5-С;
- розрахунок нормативу власних оборотних коштів;
- розшифровка дебіторської та кредиторської заборгованості;
- звіт про наявність та рух основних фондів, їх амортизацію (знос), ф. 11-ОФ;
- зведена таблиця основних показників, ф. 22;
- звіт про рух коштів в іноземній валюті;
- висновки аудиторських перевірок;
- матеріали спеціалізованих досліджень.

Результати проведеного аналізу відображаються в аналітичній частині дипломної роботи. При цьому студент може використовувати результати, отримані ним при виконанні курсових робіт, проходженні виробничої та переддипломної практики. Інформаційний матеріал доцільно представляти цифровими і графічними даними, посилаючись при цьому на джерела.

2.4. Складання плану

План дипломної роботи відбиває його структуру, яка визначає порядок компонування окремих частин роботи. Орієнтовану структуру дипломної роботи наведено в додатку Д.

При розробці плану слід виділити два головних етапи: складання попереднього і остаточного варіантів плану. Попередній план складається зазвичай після затвердження теми роботи та загального ознайомлення спеціаліста з основними літературними джерелами. Остаточний варіант у вигляді розгорнутого плану із зазначенням основних розділів і підрозділів роботи узгоджується з керівником. Після затвердження план стає обов'язковим документом. Зміна плану допускається лише за згодою керівника. Якщо виникає розбіжність у студента і його керівника, то остаточне рішення приймає завідувач кафедри.

План дипломної роботи повинен містити вступ, теоретичну, аналітичну, проектну і спеціальну частини (розділи), висновки та пропозиції, список використаних джерел та додатки. Доцільно ділити частини (розділи) на підрозділи. Кожна частина (розділ) є складовим

елементом теми, а підрозділи - елементом розділу. Тому назви теми роботи, її розділів та підрозділів не повинні співпадати.

Формулювання назв тем та розділів повинно відповідати певним вимогам. До них належать конкретність, відсутність двозначності, небагатослівність. Виконані розділи дипломної роботи студент подає на розгляд керівнику і відповідно до його зауважень уточнює, доповнює і, в разі потреби, доопрацьовує.

2.5. Написання тексту (виклад матеріалу)

Найбільш складною частиною роботи для студента є аналіз та узагальнення зібраних матеріалів, написання самого тексту. Типовою помилкою студента є спроба виконати письмову роботу, використовуючи 2-3 книжки, переписуючи з них частини тексту. Так, можна підготувати реферат, виступ на семінарському занятті. Але дипломна робота виконана шляхом списування, не отримує високої оцінки. Тому текст роботи студенту слід складати самостійно на базі зібраних та опрацьованих матеріалів. Матеріал роботи студент повинен викладати послідовно, логічно взаємопов'язувати окремі його частини щоб повністю розкрити тему. Для цього необхідно вивчити сучасні теоретичні і методичні розробки, розглянути і творчо осмислити наукову літературу та періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми роботи. На основі аналізу емпіричних даних та особистих узагальнень студент повинен сформулювати висновки, показати досягнуті підприємством успіхи, виділити існуючі недоліки, а також навести свої пропозиції щодо подальшого покращення діяльності об'єкта дослідження.

Перший варіант рукопису потрібно доопрацьовувати, а саме:

- критично уточнити зміст;
- перевірити правильність оформлення;
- здійснити редагування тексту.

Уточнення змісту починається з загальної оцінки його побудови. Слід перевірити, наскільки логічно та послідовно викладений матеріал, чи достатньо аргументовані окремі положення, формулювання та визначення. Після усунення структурних дефектів оцінюються обсяг роботи та логічність викладення матеріалу.

Наступний етап - перевірка правильності оформлення рукопису, що здійснюється відповідно до певних вимог, викладених у п. 3.2. та у [3] Це стосується усіх елементів рукопису: цитування, оформлення

таблиць та ілюстративних матеріалів і складання бібліографічних покажчиків.

Завершальний етап - літературна правка або редагування, основними завданнями якого є:

- досягнення єдиного стилю викладення матеріалу;
- перевірка правильності орфографії і стилістики.

Для виявлення помилок студенту доцільно роздруковувати роботу, а не читати з екрану монітора.

2.6. Графічне оформлення отриманих результатів

Вимогою до захисту дипломної роботи є наявність графічної частини. Слід зазначити, що робота значною мірою вирає, якщо при її публічному захисті використовуються грамотно складені і оформлені наочні матеріали - плакати (графіки, схеми, таблиці). Графічна частина повинна відповідати темі дипломної роботи та складатися з 8 - 10 листів (слайдів).

Зображення схем, графіків, рисунків повинно бути чітко виконане та відповідати методичним вимогам, що пред'являються до такого типу робіт. Лінії та надписи мають бути виразними та видними здалеку.

2.7. Подання дипломної роботи науковому керівнику та рецензентам

Керівники дипломних робіт пропонуються кафедрою фінансів і економіки природокористування та призначаються ректором університету. Для надання допомоги студенту в підготовці дипломних робіт науковий керівник, при необхідності, може залучати консультантів з окремих розділів роботи за рахунок ліміту часу, відведеного йому на наукове керівництво дипломної роботи. Консультантами з окремих розділів дипломної роботи можуть призначатися професори, доценти, наукові працівники та викладачі вищих навчальних закладів, висококваліфіковані фахівці. Консультанти перевіряють відповідну частину виконаної студентом роботи та ставлять підпис у завданні до дипломної роботи.

Науковий керівник систематично контролює правильність виконання студентом усіх розділів дипломної роботи та строки її завершення відповідно до встановлених календарним планом робіт термінів. Перебіг написання дипломної роботи відображається в спеціальних графіках, які знаходяться на кафедрі. Керівник в процесі

контролю заповнює картку обліку індивідуальної роботи студента з підготовки дипломної роботи. Завершений та підписаний студентом дипломна робота подається для підпису консультантам і науковому керівнику не пізніше, ніж за 15 днів до дати захисту. Керівник підписує перевірену ним роботу на титульному аркуші розрахунково-пояснювальної записки та складає у письмовому вигляді відгук на роботу студента. Відгук наукового керівника повинен містити короткий аналіз проведеного дослідження, відображати його теоретичний рівень та обґрунтованість рекомендацій та висновок про допуск дипломної роботи до захисту (додаток Е).

Для винесення рішення про допуск дипломної роботи до захисту створюється комісія з викладачів, призначена завідувачем кафедри, які ретельно перевіряють завершені роботи. Комісію очолює завідувач кафедри, який на підставі позитивного рішення комісії підписує дипломної роботи і видає студенту направлення на рецензії. Рецензенти робіт призначаються завідувачем кафедри. Рецензентами можуть бути провідні викладачі кафедр вищих навчальних закладів, вчені, висококваліфіковані спеціалісти відповідних галузей або сфер діяльності. Кожна дипломна робота подається на рецензію. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів повинно відповідати тематиці роботи.

Рецензент подає розгорнутий письмовий відгук (рецензію) на дипломну роботу, в якому відображає: оцінку актуальності обраної теми та ступінь її обґрунтованості; повноту реалізації поставлених цілей та завдань дослідження; правильність плану; знання та використання студентом літературних джерел. В рецензії зазначається наскільки грамотно розкриваються питання плану дипломної роботи, чи обґрунтовано і аргументовано зроблені висновки та практичні рекомендації. Звертається увага на якість оформлення роботи. На вимогу рецензента студент зобов'язаний подати необхідні пояснення з усіх питань дипломної роботи (додаток Ж).

Рецензент оцінює роботу за п'ятибальною системою. Негативна рецензія на дипломної роботи не є основою для відсторонення її від захисту. Студенти, які не представили у встановлений строк дипломну роботу або отримали рішення комісії про невідповідність роботи до встановлених вимог, до захисту не допускаються. До роботи додаються відгук наукового керівника та рецензії. Впровадження матеріалів дипломної роботи на підприємстві підтверджується відповідною довідкою за підписом директора підприємства чи організації.

2.8. Захист та оцінювання дипломної роботи

Захист дипломної роботи здійснюється студентом перед Державною екзаменаційною комісією (ДЕК) на відкритому засіданні. Тези доповіді студент готує заздалегідь.

Після оголошення на засіданні ДЕК прізвища, ім'я та по батькові студента, теми його дипломної роботи, студент доповідає, причому доповідь повинна змістовною і тривати (5-7 хвилин). У доповіді студенту слід розкрити актуальність обраної теми, дати характеристику об'єкта і предмета дослідження та доповісти про отримані результати, навести основні висновки і пропозиції.

Під час доповіді необхідно звертати увагу членів ДЕК на демонстраційний матеріал, коротко пояснюючи його зміст, а також на пропозиції, сформульовані студентом. Після доповіді студент відповідає на питання членів ДЕК та присутніх на захисті. Далі зачитуються відгуки наукового керівника і рецензентів. Наприкінці студенту надається слово для відповіді на зауваження наукового керівника і рецензентів роботи. Після закритого засідання ДЕК голова комісії оголошує результати захисту дипломних робіт. При оцінюванні враховуються теоретичний рівень та практичне значення роботи, правильність формулювання цілей та завдань дослідження, самостійність та повнота їх рішень, оформлення, вміння студента доповідати на захисті, його власні розробки та правильність відповідей на питання, вміння відстоювати свою думку, вести наукову дискусію. Студенти, які не подали до розгляду дипломну роботу в передбачений термін, або подали, але не отримали допуск до захисту, а також ті, хто одержав під час захисту незадовільну оцінку, відраховуються з університету. До повторного захисту дипломна робота може бути прийнята не раніше, ніж через рік, за умови її переробки або доопрацювання. Повторне проходження усієї процедури допуску дипломної роботи до захисту є обов'язковим.

3. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

3.1. Основні етапи наукового дослідження

За змістом дипломна робота відноситься до навчально-дослідницьких робіт. Орієнтовну структуру та зміст дипломної роботи наведено в додатку Д. Наукові дослідження, які провадяться в процесі дипломування мають більш глибокий, в порівнянні з випускними роботами бакалаврів, характер. Разом з тим, загальна схема їх проведення є однаковою для різних науково-дослідних робіт, а саме:

3.1.1. Вибір напряму дослідження, пошук і опрацювання спеціальної літератури, підготовка бібліографії з короткою анотацією вибраних джерел. Уточнення (конкретизація) напряму дослідження. Слід зауважити, що роботу з літературою, особливо з періодичною, студент повинен проводити впродовж всього періоду дипломування.

3.1.2. Формування загальної концепції дослідження, методики та інструментарію. Складання плану та визначення логіко-структурної схеми і календарного плану виконання роботи.

3.1.3. Вибір об'єкта дослідження. Загальна діагностика об'єкта, конкретизація теми дипломної роботи. Формування завдання та деталізація програми збирання матеріалів, вибір методів аналізу інформації, методик обчислення показників, методів обґрунтування рекомендацій.

3.1.4. Формування теоретико-методологічних основ досліджуваної проблеми. Узагальнення існуючих концепцій, поглиблений аналіз та оцінка основних методичних підходів до розроблення проблеми. Систематизація процедур та методичних прийомів. Аналіз еволюції досліджуваної проблеми та підходів до її вирішення.

3.1.5. Фінансово-економічна діагностика об'єкта дослідження. Поглиблений аналіз та оцінка показників, що характеризують стан об'єкта з точки зору поставленої проблеми. Обґрунтування можливих напрямів вирішення проблеми в конкретних умовах. Побудова сценаріїв перебігу подій у зовнішньому середовищі близького та далекого впливу; визначення зон ризику та засобів запобігання втрат. Прогнозні оцінки результатів діяльності об'єкта за запропонованими варіантами, їх порівняльний аналіз, вибір найбільш прийняттого.

3.1.6. Розробка проекту рішень, формування і впровадження бізнес-плану. Його структура і зміст визначається існуючими стандартами. У випадку, коли метою дипломної роботи є оцінка вже розробленого

проекту, оцінюється обґрунтованість останнього та реальність його впровадження.

3.1.7. Моделювання роботи впровадження проекту в умовах конкретного підприємства. Визначення структури роботи, складу виконавців, календарних термінів; складання кошторису та аналіз витрат; обґрунтування порядку реалізації проекту і забезпечення контролю. Порівняння характеристик існуючої і рекомендованої моделі використання фінансових ресурсів.

3.1.8. Поглиблене обґрунтування напрямів вирішення досліджуваної проблеми та пошук конкретних шляхів їх реалізації на конкретному підприємстві. Творчий пошук нових методичних рішень та відпрацювання інструментарію. Формування висновків про ефективність запропонованого рішення з урахуванням сучасних умов та на перспективу.

3.2. Вимоги до змісту дипломної роботи

3.2.1. *Актуальність теми.* Актуальність у перекладі з латинської мови означає важливість, практична значущість проблеми, що розглядається. Дипломна робота може претендувати на актуальність тільки тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам функціонування підприємства, організації, галузі, регіону, а питання, що розкриваються в роботі, важливі для соціально-економічного та інших аспектів розвитку об'єкта дослідження. *Тема дипломної роботи формується, з урахуванням:* актуальних проблем національної економіки України, освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліста, наукової діяльності кафедри.

3.2.2. *Достатній теоретичний рівень.* Ця вимога передбачає, що студент повинен розкрити обрану тему дипломної роботи на сучасному рівні розвитку економічної науки. При цьому слід використовувати такі підходи й наукові знання, що пояснюють різні явища і події у сфері фінансів з позицій сьогодення. Крім того, студент повинен розкрити основні поняття і терміни, що стосується проблеми дослідження та включати в роботу тільки об'єктивні факти і достовірні дані.

3.2.3. *Дослідницький характер.* У дипломній роботі повинні міститись елементи дослідження, які передбачають:

– вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (книг, статей та інших розробок) вітчизняних та зарубіжних авторів;

– систематизацію та аналіз різних думок і підходів, формування власної точки зору на проблему, що розглядається;

– порівняння теоретичних поглядів вчених і практичної діяльності вітчизняних і зарубіжних підприємств (фірм); розроблення висновків та рекомендацій.

Цьому значною мірою сприятиме наявність аналітичного матеріалу та практичного досвіду студента.

3.2.4. Наявність у роботі достатньої кількості практичного матеріалу. Досвід показує, що студенти часто притримуються крайніх позицій: одні включають в роботу лише теоретичні концепції та підходи, а інші - викладають (а іноді лише описують) конкретні приклади з діяльності підприємств (організацій або різних аспектів регіонального розвитку). Необхідно розумно поєднувати теорію і практичний матеріал. Конкретні приклади потрібно підтверджувати теоретичними положеннями.

3.2.5. Практична спрямованість. Сенс даної вимоги полягає в тому, щоб тісно ув'язати теоретичні положення з реальними завданнями, які стоять перед суб'єктами фінансових відносин. Студентові корисно поставити перед собою питання: „Для чого я виконую дипломну роботу саме на дану тему?”. І якщо відповіддю на поставлене питання будуть практичні рекомендації або пропозиції, а ефективність їх буде підтверджена розрахунками, тоді практична спрямованість роботи за обраною темою буде досягнута.

3.3. Структура дипломної роботи

3.3.1. Титульний аркуш, оформлення якого не потребує особливих пояснень.

3.3.2. Анотація до дипломної роботи, яка подається після індивідуального завдання українською та англійською мовами. Анотація (від лат. Anotatio - зауваження) - це коротка узагальнена характеристика роботи, основне призначення якої подати уявлення про роботу, щоб рекомендувати її певному колу фахівців. Тому в анотації не вимагається викладення змісту роботи. Вона повинна містити стислу характеристику дипломної роботи. Мова в анотації має бути лаконічною, речення повинні мати просту конструкцію. Обсяг анотації - 10-15 рядків тексту.

3.3.3. Зміст дипломної роботи. В ньому вказуються назви розділів та підрозділів згідно з планом та сторінки, на яких вони розміщені. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки тексту. Їх скорочення або інше формулювання та послідовність порівняно із заголовками у тексті не допускається.

3.3.4. *Вступ*, де обґрунтовуються актуальність та практичне значення обраної теми, чітко формулюються мета і завдання роботи, визначаються об'єкт, предмет і методологія дослідження та інформаційна база. Таким чином, вступ є відповідальною частиною дипломної роботи, оскільки він не лише орієнтує читача на наступне розкриття теми, але й містить усі необхідні характеристики. Розглянемо основні частини вступу до роботи більш докладно.

Актуальність – є обов'язковою вимогою до дослідницької роботи. Те, як автор роботи вміє обрати тему та наскільки правильно він цю тему розуміє та оцінює з точки зору сучасності і соціального значення, характеризує його професійну підготовленість. Розкриття актуальності повинно бути стислим і конкретним. Достатньо в межах 2-3 сторінки машинописного тексту показати головне, з чого й буде видно актуальність обраної теми.

Щоб читачу роботи сповістити про стан розробки теми, складається короткий *огляд літератури*, який у підсумку повинен привести до висновку, що саме дана тема потребує подальшої розробки (дослідження).

Огляд літератури за обраною темою повинен показати знайомство дослідника з спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, відокремлювати головне, оцінювати виконане раніше іншими дослідниками. Матеріали такого огляду слід систематизувати в логічному зв'язку та послідовності.

Оскільки дипломна робота присвячується порівняно „вузькій” темі, то огляд робіт попередників слід робити лише з питань обраної теми, а не проблеми в цілому. В такому огляді не потрібно викладати все відоме досліднику з прочитаного матеріалу. Але усі цінні публікації, що мають пряме відношення до теми роботи, повинні бути названі та критично оцінені.

Іноді автор роботи, не знайшовши у доступній йому літературі необхідних відомостей, бере на себе сміливість стверджувати, що саме йому належить перше слово в обраній тематиці, але пізніше це не підтверджується. Такі відповідальні висновки можна робити лише після всебічного огляду літературних джерел та консультацій з керівником дипломної роботи.

Після визначення проблеми дослідження потрібно перейти до формулювання *мети дослідження*, а також вказати на конкретні завдання, які потрібно вирішити відповідно до мети дослідження. Це, зазвичай, робиться у формі перерахувань (вивчити..., проаналізувати...,

встановити... і т.п.). Формування цих завдань необхідно робити ретельно, оскільки їх рішення повинне складати зміст розділів роботи.

Обов'язковим елементом вступу є формулювання *об'єкту та предмету дослідження*. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, що служить предметом дослідження, який визначає тему дипломної роботи.

Обов'язковим елементом вступу до роботи є наведення *методів дослідження*, що служать інструментом в отриманні фактичного матеріалу і є необхідною умовою досягнення мети.

У вступі наводяться також інші елементи наукового процесу, наприклад, зазначається на якому конкретному матеріалі виконано роботу. Тут також подається характеристика основних джерел отримання інформації (офіційних, наукових, літературних).

Наприкінці вступної частини бажано розкрити структуру роботи, тобто подати перелік її структурних елементів та обґрунтувати послідовність їх розташування.

3.3.5. *Теоретико-методологічна частина* містить огляд сучасного стану теорії, методології та практичної реалізації проблем, що є предметом дослідження. Вона розробляється з використанням спеціальної літератури, нормативно-законодавчої документації, фінансово-статистичної інформації, досвіду інших країн, макро- і мікроекономічних об'єктів, систематизації методичних прийомів. Розглядаються такі аспекти проблеми: поняття предмету дослідження – категорії та характеристики процесу; його взаємозв'язок з іншими фінансовими категоріями, характеристиками та процесами; показники; фактори; алгоритми; формули розрахунків; еволюція досліджуваної проблеми та підходів до її розв'язання, передумови розв'язання проблеми дослідження; ступінь новизни проблеми та інше. Дослідження доцільно проводити на засадах порівняння, тобто враховувати динаміку розвитку об'єкта дослідження в світовій та вітчизняній економіці. Результатами теоретично-методологічної частини повинна бути певна теоретико-методологічна модель (графічна, словесна, математична) пошуку шляхів вирішення завдання, яке поставлено у дипломній роботі. Ця модель може бути достатньо узагальненою, але вона повинна мати наскрізний характер, тобто алгоритм цієї моделі використовується для аналізу відповідної інформації в аналітичній частині, обґрунтування проектної частини, пропозицій і висновків.

В теоретико-методологічній частині повинна бути не тільки текстова інформація (погляди інших авторів), а й висловлена власна думка студента щодо конкретного положення. Власне ставлення до поглядів інших авторів подається за допомогою певних конструкцій, наприклад: „не можна не погодитись з думкою...”, „слухно вважати...”, „як справедливо вважав...”, „правомірно стверджувати...”.

3.3.6. В аналітичному розділі дається економіко-організаційна характеристика підприємства та відповідно до поставлених завдань аналізується досліджувана проблема з використанням фактичного цифрового матеріалу за останні три роки. Для оцінки рівня показників аналізованого об'єкта доцільно навести порівняльні дані інших підприємств галузі (регіону). Результати аналізу повинні бути узагальнені у вигляді аналітичних таблиць, графіків, діаграм.

При економіко-організаційній характеристиці підприємства необхідно проаналізувати такі показники, як виручка від реалізації продукції, товарів, робіт послуг, витрати та собівартість, прибуток (збиток), середньоспискова чисельність працюючих, продуктивність праці, фондовіддача, середня заробітна плата, рентабельність тощо.

В розділі необхідно показати вміння проводити наступні види аналізу:

- структурно-динамічний аналіз досліджуваного об'єкта;
- параметричний (коефіцієнтний) аналіз;
- факторний аналіз;
- прогнозний аналіз.

Структурно-динамічний аналіз полягає у системному комплексному дослідженні результатів господарської діяльності підприємства у вибраному аналітичному періоді. Він проводиться з метою виявлення питомої ваги окремих статей звітності в загальному підсумковому показнику та порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом, що дозволяє виявити тенденції зміни економічних показників і на підставі цього обчислити темпи зростання й приросту.

Розрахунок фінансових (аналітичних) коефіцієнтів — це розрахунок співвідношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення їхнього взаємозв'язку.

Факторний аналіз заснований на визначенні роздільного впливу кожного фактора на показник, що аналізується. Існує три найбільш поширених методи факторного аналізу: метод ланцюгових

підстановок, метод абсолютних різниць, метод відносних різниць. В дипломній роботі слід застосувати два методи (на вибір).

Важливе місце в процесі управління діяльністю підприємства займає *прогнозний аналіз*. Його особливістю є розгляд інших процесів з точки зору перспективи подальшого розвитку. Основна мета прогнозного аналізу полягає у виявленні в процесі господарської діяльності можливих змін, здатних покращити чи погіршити фінансовий стан підприємства. Прогнозний аналіз необхідно проводити в табличній формі.

При дослідженнях доцільно також використовувати методи теорії ймовірності, математичної статистики, моделювання, соціальних досліджень (опитування, анкетування) та інші. Результатами досліджень можуть бути емпіричні, графічні та інші залежності, моделі, схеми та структури, економічні, соціальні рішення, розроблені методики.

Методологія аналізу базується на теоретичних знаннях отриманих студентами при вивченні дисциплін: „Фінансова діяльність суб’єктів господарювання”, „Національна економіка”, „Регіональна економіка”, „Місцеві фінанси”, „Проектний аналіз”, „Моделювання і прогнозування у фінансовій сфері”, „Економічна інформатика”, „Фінансова статистика”, „Фінансовий аналіз”, „Фінансовий менеджмент”, „Бухгалтерський облік” та використанні довідкової літератури. Форма подання аналітичного матеріалу довільна (словесна, графічна, таблична, у вигляді блок-схем), але з обов’язковою відповідністю моделі, що розроблена в теоретичній частині.

Аналітична частина носить дослідницький характер, тому, поряд з проектною частиною, вона є основою дипломної роботи. Вона базується на проведенні комплексних досліджень предмета та об’єкта, їх стану у різні періоди часу. Важливою умовою є дослідження факторів, що визначають стан предмета та об’єкта дослідження, за матеріалами, які відображають цей стан у динаміці за кілька попередніх років і його вплив на ефективність виробничої, інноваційної та фінансової діяльності підприємства.

Спеціаліст повинен продемонструвати вміння проводити наукові дослідження, застосовувати сучасні економіко-математичні методи та інші методи наукового пізнання, давати наукову характеристику явищам і процесам, а також використовувати нові знання для конкретних прикладних рішень.

3.3.7. *Проектна частина* включає матеріали з розробки, обґрунтування, моделювання та оцінки ефективності проектних пропозицій (опис змісту, обґрунтування наслідків), спрямованих на

вирішення проблеми, обумовленої темою дипломної роботи, на конкретному об'єкті (підприємстві, галузі, регіоні). Проектні пропозиції визначаються на альтернативних засадах. Конкретний зміст проектної частини наводиться в анотації до дипломної роботи.

Оформляючи проектну частини слід дотримуватися таких вимог:

- матеріал в проектній частині розміщується в такій послідовності: формулювання мети і потреби проектування, з посиланням на теоретичну та аналітичну частини; проектні пропозиції (опис змісту заходу та обґрунтування наслідків його впровадження); характеристика передумов впровадження запропонованих заходів; розрахунок потрібних матеріальних і фінансових ресурсів та економічної ефективності для кожного заходу; зведений розрахунок економічної ефективності.

- проектні розрахунки проводяться на альтернативних засадах, тобто, окремі рішення та елементи проектних пропозицій, фрагменти бізнес-плану повинні розроблятися у декількох (більш як один) варіантах. Форма альтернативності залежить від різновиду дипломної роботи – наприклад, можуть розроблятися різні варіанти досягнення однієї мети з обґрунтуванням умов доцільності кожного з варіантів; проводиться розрахунок окремих частин заходів для різних економічних умов зовнішнього середовища (зміна банківських процентів, темпів інфляції тощо); розробляється декілька варіантів заходів (їх частини) з обґрунтуванням наслідків впровадження кожного з варіантів заходу.

Відмінності в проектних розрахунках обумовлені специфікою тем дипломних робіт. Тому вони проявляються як в складі так і в змісті проектних пропозицій, а також в способі оцінки результатів їх впровадження. Пропоновані заходи розробляються з додержанням вимог комплексності і обґрунтованості. Вони можуть складатися з різних елементів - технічних, організаційних, економічних та інших. Вибір елементів і змісту заходу залежить від специфіки діяльності об'єкта дослідження. Заходи повинні спиратися на результати теоретичної та аналітичної частини дипломної роботи та індивідуальні завдання, затверджені кафедрою.

3.3.8. Фінансове забезпечення заходів з охорони праці. У четвертому розділі, студент повинен розглянути систему фінансування охорони праці на підприємстві. У цьому розділі слід:

- обґрунтувати актуальність створення безпечних умов праці на підприємстві, що базується на принципах державної політики в галузі охорони праці;

- стисло описати систему управління охороною праці;

3.3.9. *Висновки та пропозиції* формуються у дипломній роботі з використанням результатів, отриманих при виконанні теоретичної, аналітичної і проектної частин. Вони містять у собі короткий виклад проведених досліджень та перелік запропонованих заходів, їх результатів, характеристику ступеня досягнення мети, поставленої у роботі.

3.3.10. *Список літературних джерел*, що були використані при написанні дипломної роботи, розміщується в алфавітному порядку.

У літературних джерелах вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання та кількість сторінок. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу чи газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети, а також сторінки, на яких вони надруковані. Кожне літературне джерело, що включається у список, повинно мати відображення у рукопису дослідження. Якщо автор дипломної роботи робить посилку на які-небудь факти або цитує роботи інших авторів, то він повинен обов'язково вказати, звідки було взято наведені матеріали. Не слід включати в бібліографічний список роботи, що фактично не використовувалися.

3.3.11. *Додатки*, до яких слід включати допоміжні матеріали (звіти, декларації, таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації, схеми допоміжного характеру тощо). Кожний додаток починають з нової сторінки, зверху по центру пишуть слово „Додаток”. Додаток повинен мати тематичний заголовок. Якщо у дипломній роботі міститься кілька додатків, їх послідовно нумерують літерами української абетки та складові додатку після крапки арабськими цифрами (наприклад: „Додаток А.1”). Сторінки в додатках нумерують у межах одного додатка. Посилання на додатки в текстовій частині є обов'язковим.

За необхідністю до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для розкриття теми дипломної роботи:

- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції і методики, які розроблені в процесі виконання дипломної роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- графіки, діаграми;
- документи бухгалтерської звітності.

3.3.12. **Графічна частина** містить 8-10 листів креслень (слайдів).

Зміст креслень (слайдів) регламентується персональним завданням. Листи (слайди) графічної частини повинні бути взаємоузгодженими.

Звичайно, усі складові дипломної роботи мають органічно пов'язуватися між собою: теоретичні та методичні положення повинні бути відправними моментами для аналізу економічних, соціальних та фінансових показників досліджуваного об'єкта, результати проведеного аналізу слугують основою для викладення проектних пропозицій та розробки заходів. Кожен розділ (частина) дипломної роботи має самостійне значення, але всі вони повинні бути підпорядковані основній меті, завданням та направленості теми.

3.4. Вимоги до оформлення дипломної роботи

Важливою вимогою до дипломної роботи є грамотність оформлення, що підвищує її якість. У роботі не повинно бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування, оформлення зносок, списку використаної літератури. Крім того, виконання цієї вимоги виховує у студента, культуру оформлення наукових праць, яка може знадобитись йому в майбутній науковій та практичній діяльності.

Загальний обсяг дипломної роботи, включаючи додатки та список літературних джерел, повинен складати 90-120 друкованих сторінок через 1,5 інтервалу. Аркуш форматом А 4 розміром 297x210 мм повинен мати поля: ліворуч - 25, верхнє - 20, праворуч - 15, нижнє - 20 мм. Дипломна робота має бути написана (або надрукована) чітко, розбірливо, без помилок та виправлень з одного боку аркушу.

Більш детально із вимогами щодо оформлення дипломної роботи можна ознайомитися у „Методичних вказівках до оформлення магістерських (дипломних) робіт” [3].

Базова література

1. ГОСТ 7.1-84. СИБИД. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления. – Взамен ГОСТ7.1.-76; Введ. 01.01.86. – М.: Изд. Стандартов, 1984. – 77 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та ін форм. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Ю. І. Цеков; Передмова до 3-го, 2-го і переднього сл. до 1-го вид. Р. В. Бойка. – 3-тє вид., випр. і допов. – К.: Ред. „Бюл. Вищої атестац. коміс. України” : Вид-во „Толока”, 2006. – 69 с.
3. Методичні вказівки до оформлення магістерських (дипломних) робіт / В.І. Павлов, Н.М. Кондрацька. – Рівне : НУВГП, 2011. – 32 с.
4. Фінанси і кредит : бакалавр, спеціаліст, магістр. Інформаційний пакет / Павлов В.І., Кравців В.С., Мельник Л.М., Мельник Л.В., Чуприна А.І., Карпан Н.А. – Рівне : НУВГП, 2010. – 357 с.

Допоміжна література

5. Аналіз діяльності комерційного банку : [навч. посібник] / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир : Рута, 2001. – 384 с. – 26.00
6. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : [навч. посіб.] / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна та ін. – К. : Кондор, 2007. – 240 с.
7. Антикризове фінансове управління підприємством : [навч. посібник] / С.Я. Салига, Є.І. Ляшенко, Н.В. Дацій, та ін. – К. : ЦНЛ, 2005. – 208 с.
8. Антонов В.М. Фінансовий менеджмент : сучасні інформаційні технології : [навч. посібник]. / В.М. Антонов , Г.К. Яловий ; За заг. ред.В.М. Антонова. – К. : ЦНЛ, 2005. – 432 с.
9. Базась М.Ф. Методика та організація фінансового контролю : Підручник / М.Ф. Базась. – К. : МАУП, 2004. – 440 с.
10. Базилевич В.Д. Державні фінанси : [навч. посіб.] / В.Д. Базилевич , Л.О. Баластрик ; За заг. ред. В.Д. Базилевича. – К. : Атіка, 2002. – 368 с.

11. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посібник / О.Я. Базилінська. – К. : ЦУЛ, 2009. – 388 с.
12. Банківська діяльність в Україні : нормативно–правове регулювання. – К. : КНТ, 2007. – 496 с.
13. Банківська справа : [навч. посібник] / За ред. Р.І. Тиркала. – Тернопіль : Карт–бланш, 2001. – 314 с.
14. Банківський нагляд : [навч. посібник] / В.І. Мищенко, А.П. Яценюк, В.В. Коваленко, О.Г. Коренева. – К. : Знання, 2004. – 406 с.
15. Банківські операції : [підручник] / За ред. А.М. Мороза. – 2–е вид., виправл. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
16. Банковский менеджмент : учебник / Под ред. О. И. Лаврушина. – 3–е изд. перераб. и доп. – М. : Кнорус, 2010. – 560 с.
17. Бардиш Г.О. Проектне фінансування : Підручник / Г.О. Бардиш. – 2–ге вид. стереотип. – К. : Алерта, 2007. – 463 с.
18. Бечко П.К. Податкова система : [навч. посіб.] / П.К. Бечко. – К. : ЦНЛ, 2006. – 368 с. – Мін– во освіти і науки України. Уманський держ. аграрний ун– т.
19. Бечко П.К. Податковий менеджмент : [навч. посіб.] для студ. вищ. навч. закл. / П.К. Бечко, Н.В. Лиса. – К. : ЦУЛ, 2009. – 288 с.
20. Біленчук П.Д. Місцеві податки і збори : правове регулювання : [навч. посібник] / П.Д. Біленчук, М.Т. Задояний, В.А. Форостовець ; За ред. П.Д. Біленчука. – К. : АТІКА, 1999. – 120 с.
21. Білецький А.І. Математична економіка / А.І. Білецький. – Рівне : УДУВГП, 2003. – 47 с.
22. Благун І.Г. Бюджетний менеджмент : [навч. посіб.] / І.Г. Благун, Р.М. Воронко, М.Л. Бучкович. – Львів : Магнолія 2006, 2007. – 224 с. – Вища освіта в Україні.
23. Благун І.Г. Фінанси : [навч. посіб.] / І.Г. Благун, Р.С. Сорока, І.В. Єлейно. – Львів : Магнолія 2006, 2007. – 314 с. – Вища освіта в Україні.
24. Боринець С.Я. Міжнародні валютно–фінансові відносини : підручник / С.Я. Боринець. – 3–є вид., стер. – К. : Знання, 2001. – 305 с.
25. Брагін Ю.В. Економіко–математичне моделювання : [навч. посібник] / Ю.В. Брагін. – К. : НМК ВО, 1990. – 196 с.

26. Буднік М.М. Фінансовий ринок : [навч. посіб.] / М.М. Буднік, Л.С. Мартюшева, Н.В. Сабліна. – К. : ЦУЛ, 2009. – 334 с.
27. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, Г.Г. Кірейцев та ін.; За ред. Ф.Ф. Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир : Рута, 2003. – 726 с.
28. Бюджетна політика у контексті стратегії соціально-економічного розвитку України. У 6-ти томах. Т.3. Розвиток системи податків як основи зміцнення державних фінансів : Монографія / М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, Т.І. Єфименко, ін. – К. : НДФІ, 2004. – 308 с.
29. Бюджетна система : [навч. посібник] / К.М. Владимиров, Л.О. Абсава, Л.В. Владимірова, Т.К. Мінза. – К. : Кондор, 2009. – 220 с.
30. Бюджетна система України : [навч. посібник] / Під ред. С.І.Юрія. – К., 2000. – 393 с.
31. Бюджетная сфера : нормативная база. – Харьков : Фактор, 2003. – 208 с.
32. Бюджетний кодекс України № 2456-VI Кодекс від 08.07.2010 : остання редакція від 01.01.2011 [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17>
33. Васенко В.К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності : [навч. посібник] / В.К. Васенко. – К. : ЦНЛ, 2004. – 216 с.
34. Василик О. Д. Державні фінанси України / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К. : ЦНЛ, 2004. – 608 с.
35. Василик О.Д. Бюджетна система України : підручник / Василик О.Д., Павлюк К.В. – К. : ЦНЛ, 2004. – 544 с.
36. Васюренко О.В. Банківський менеджмент : посібник / О.В. Васюренко. – К. : Академія, 2001. – 320 с.
37. Васюренко О.В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків : Навч. посіб / О.В. Васюренко, К.О. Волохата – К. : Знання, 2006. – 463 с.
38. Ватуля І.Д. Податки, збори, платежі : [навч. посіб.] / І.Д. Ватуля, М.І. Ватуля, Л.В. Рибалко. – К. : ЦНЛ, 2006. –

- 352 с. – Мін-во освіти і науки України. Полтавська державна аграрна академія.
39. Власова Н.О. Фінанси підприємств : [навч. посіб.] / Н.О. Власова, О.А. Круглова, Л.І. Безгінова. – К. : ЦУЛ, 2007. – 271 с.
 40. Гадзевич О.І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово–господарської діяльності підприємств : [навч. посіб.] / О.І. Гадзевич. – К. : Кондор, 2007. – 180 с.
 41. Галицька Е.В. Фінансова статистика : [навч. посібник] / Е.В. Галицька, Н.В. Ковтун. – К. : Кондор, 2008. – 440 с.
 42. Гега П.Т. Правовий аспект оподаткування в Україні / П.Т. Гега. – К. : ЮРІНКОМ, 1997. – 144 с.
 43. Гетьман О.О. Економіка підприємства : [навч. посіб.] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К. : ЦНЛ, 2006. – 488 с.
 44. Головка В.І. Фінансово–економічна діяльність підприємства : контроль, аналіз та безпека : [навч. посіб.] / В.І. Головка, А.В. Мінченко, В.М. Шарманська. – К. : ЦНЛ, 2006. – 448 с.
 45. Горбач Л.М. Ринок фінансових послуг : [навч. посіб.] / Л.М. Горбач, О.Б. Каун – К. : Кондор, 2009. – 436 с.
 46. Гордійчук А. С. Економіка і організація діяльності підприємств : [навч. посібник] / А. С. Гордійчук, О. А. Стахів. – Рівне : РДТУ, 2000. – 272 с.
 47. Гордійчук А. С. Економіка водного господарства : [навч. посібник] / А. С. Гордійчук, О. А. Стахів. – Рівне : РДТУ, 2000. – 160 с.
 48. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 : остання редакція від 01.01.2011 [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
 49. Григорук П.М. Багатомірне економіко–статистичне моделювання : [навч. посібник] / П.М. Григорук . – Львів : Новий Світ– 2000, 2006. – 148 с.
 50. Грошово–кредитна діяльність банків : [навч. посібник] / Денисенко М.П., Кабанов В.Г., Худолій Л.М. – К. : Вид– во Європейського ун– та, 2004. – 339 с.
 51. Данілов О.Д. Оподаткування місцевими, ресурсними, рентними податками та зборами. Неподаткові платежі : [навч. посібник] / О.Д. Данілов, Ю.В. Лапшин, В.А. Онищенко,. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2002. – 292 с.

52. Данілов О.Д. Податкова система та шляхи її реформування : [навч. посібник] / О.Д.Данілов, Н.П.Фліссак. – К. : Парламентське вид-во, 2001. – 216 с.
53. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки : [навч. посібник] / Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. – 3– те вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 243 с.
54. Деньги. Кредит. Банки : учебник / Отв. ред. В.В. Иванов, Б.И. Соколов. – 2– е изд., перераб. и доп. – М. : Проспект, 2010. – 848 с.
55. Державний фінансовий контроль : ревізія та аудит : Інтегрований навчально–атестаційний комплекс : [навч. посібник] / П.К. Германчук, І.Б. Стефанюк, Н.І. Рубан та інші. – К. : АВТ, 2004. – 423 с.
56. Дєєва Н.М. Фінансовий аналіз : Навч.посіб. / Н.М. Дієва, О.І. Дедіков. – К. : ЦУЛ, 2007. – 328 с.
57. Дмитренко Е. С. Фінансове право України. Особлива частина : [навч. посіб.] / Е.С. Дмитренко. – К. : Алерта, КНТ, 2007. – 613 с.
58. Довідник з питань економіки та фінансування природокористування і природоохоронної діяльності / Укл. Шевчук В., Пилипчук М., Карпенко Н. та ін. – К. : Геопринт, 2000. – 411 с. – (іл.).
59. Дупай М.М. Організація, облік, звітність та оподаткування малого бізнесу : [навч. посібник] / М.М.Дупай, П.Н.Денчук, С.В.Питель. – Тернопіль : Астон, 2002. – 222 с.
60. Екологізація економіки як інструмент сталого розвитку в умовах конкурентного середовища : Міжнародна науково–практична конференція : Матеріали конференції. – Львів : ЗУКЦ, 2005. – 216 с.
61. Економіка виробничого підприємництва : навчальний посібник / Й.М. Петрович, І.О. Будіщева, І.Г. Устінова та ін., За ред. Й.М. Петровича. – [3– е вид., випр.]. – К. : Знання, 2002. – 405 с.
62. Економіка зарубіжних країн : [навч. посібн.] / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К. : ЦУЛ, 2003. – 352 с.
63. Економіка і організація аграрного сервісу : підручник / П.О. Мосіюк, О.В. Крисальський, В.А. Сердюк та ін., За ред. П.О. Мосіюка. – К. : ІАЕ УААН, 2001. – 501 с.

64. Економіка нерухомості : [навч. посібник] / Асаул А.М., Павлов В.І., Пилипенко І.І. та інші / За заг. ред. І.І. Пилипенко. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 350 с.
65. Економіка підприємства : [навч. посіб.] / Круш П.В., Подвігіна В.І., Сердюк Б.М., ін За заг. ред. П.В.Круша. – К. : Ельга– Н. КНТ, 2007. – 780 с.
66. Економіка підприємства : [навч. посібник] / За ред. А.В. Шегди. – К. : Знання, 2005. – 431 с.
67. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 3– те, без змін. – К. : КНЕУ, 2006. – 528 с. – (іл.).
68. Економіко–корпоративні основи підприємств : [навч. посібник] / Павлов В.І., Пилипенко І.І., Павліха Н.В. та інші ; За заг. ред. І.І. Пилипенко. – К. : ІВЦ Держжкостату України, 2005. – 378 с.
69. Еш С.М. Податкова система України : Наоч. Посіб / С.М. Еш. – К. : Кондор, 2008. – 108 с.
70. Єпіфанов А.О. Бюджет і фінансова політика України : [навч. посібник] / А.О.Єпіфанов, І.В.Сало, І.І.Дяконова. – К. : Наукова думка, 1997. – 302 с.
71. Єпіфанов А.О. Регіональна економіка : [навч. посібник] / А.О. Єпіфанов, І.В. Сало. – 2– е вид. – К. : Наукова думка, 2000. – 343 с.
72. Єрьоміна Н.В. Банківські інформаційні системи : [навч. посібник] / Н.В. Єрьоміна. – К. : КНЕУ, 2000. – 219 с.
73. Загорський В. С. Бюджетна система та оподаткування в Україні : проблеми розвитку : Монографія / В. С. Загорський. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 288 с.
74. Закон України „Про акціонерні товариства” № 514-VI від 17.09.2008 : остання редакція від 17.09.2008 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2008. – № 50-51. – С. 384.
75. Закон України „Про банки та банківську діяльність” № 2121-III від 07.12.2000 : остання редакція від 09.01.2009 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2001. – № 5-6. – С. 30.
76. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV від 16.07.1999 : остання редакція від 01.01.2011 [Електронний ресурс] / Верховна

- Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
77. Закон України „Про господарські товариства” № 1576-ХІІ від 19.09.1991 : остання редакція від 05.11.2008 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 49. – С. 682.
 78. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів” № 448/96-ВР від 30.10.1996 : остання редакція від 13.10.2010 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. – № 51. – С.292.
 79. Закон України „Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні” № 2939-ХІІ від 26.01.1993 : остання редакція від 30.07.2010 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-12>.
 80. Закон України „Про державну податкову службу в Україні” № 509-ХІІ від 04.12.1990 : остання редакція від 01.01.2011 [Електронний ресурс] / Верховна Рада УРСР// Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР) – 1991 – № 6. – 37 с.— Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=510-12/>
 81. Закон України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” № 1160-IV від 11.09.2003 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2004. – № 9. – С. 79.
 82. Закон України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” № 2464-VI від 08.07.2010 : остання редакція від 08.07.2010 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2464-17>
 83. Закон України „Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” № 2299-III від 15.03.2001 : остання редакція від 13.02.2009 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21. – С. 103.
 84. Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні” № 280/97-ВР від 21.05.1997 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997. – № 24. – 170 с.
 85. Закон України „Про Національний банк України” № 679-XIV від 20.05.1999р. : остання редакція від 21.03.2009 /

86. Закон України „Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” № 710/97-ВР від 10.12.1997 : остання редакція від 30.04.2009 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1998. – № 15. – С. 67.
87. Закон України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” № 2664-III від 12.07.2001 остання редакція від 03.12.2008 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2002. – № 1. – С. 1.
88. Закон України „Про цінні папери та фондовий ринок” № 3480-IV від 23.02.2006 : остання редакція від 30.04.2009 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2006. – № 31. – С.268.
89. Збірник задач з фінансової математики / О.Д. Борисенко, Ю.С. Мішура, В.М. Радченко, Г.М. Шевченко. – К. : Техніка, 2007. – 256 с.
90. Зінь Е.А. Регіональна економіка : підручник / Е.А. Зінь. – К. : Професіонал, 2007. – 528 с.
91. Зятковський І.В. Фінанси підприємств : Навчальний посібник. – 2-ге вид., переробл. та доп. / І.В. Зятковський – К. : Кондор, 2003. – 364 с.
92. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз : [навч. посібник] / К.В. Ізмайлова. – 2-е вид., стереотип. – К. : МАУП, 2001. – 152 с.
93. Ізмайлова К.В. Сучасні технології фінансового аналізу : [навч. посіб.] / К.В. Ізмайлова – К. : МАУП, 2003. – 148 с.
94. Інформаційні системи у фінансово-кредитних установах : навчально-метод. посібник для самостійного вивчення дисциплін / І.Ф. Рогач, М.А. Сендзюк, В.А. Антонюк, О.О. Денісова. – К., 2001. – 324 с.
95. Ісаншина Г.Ю. Податковий менеджмент : [навч. посібник] / Г.Ю. Ісаншина. – К. : ЦУЛ, 2003. – 260 с. – Донбаська державна машинобудівна академія.
96. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності : Навчальний посібник / М.А. Йохна, В.В. Стадник. – К. : Академія, 2005. – 400 с.
97. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн : [навч. посіб.] / М.І. Карлін. – К. : Кондор, 2004. – 384 с.

98. Карпінський Б.А. Фінансова система : [навч. посіб.] – 2– ге вид./ Б.А. Карпінський, О.В. Герасименко – Львів : Магнолія плюс, 2006. – 272 с.
99. Карпунь І.Н. Фінансова санація та банкрутство підприємств (в модулях) : [навч. посіб.] – Львів : Магнолія 2006, 2008. – 432 с.
100. Кветна І.Р. Механізми та моделі ціноутворення на світових фінансових ринках : Монографія / І.Р. Кветна , Р.Н. Кветний, А.В. Шкарпета. – Вінниця : Універсум, 2005. – 226 с.
101. Кириленко О.П. Місцеві фінанси : [навч. посібник] / О.П. Кириленко . – Тернопіль : Астон, 2004. – 140 с.
102. Кігель В.Р. Математичні методи ринкової економіки : [навч. посібник] / В.Р. Кігель. – К. : Кондор, 2003. – 158 с.
103. Ковальчук В. М. Історія економіки та економічної думки : [навч. посібник] / Ковальчук В. М., Лазарович М. В., Сарай М. І. – К. : Знання, 2008. – 647 с.
104. Комаринський Я. Фінансово–інвестиційний аналіз : [навч. посібник] / Я. Комаринський, І. Яремчик. – К. : "Укр. енциклопедія" ім. М.П. Бажана; Агенство "Книга Пам'яті України", 1996. – 268 с.
105. Коммерческие банки / Рид Э., Кеттер Р., Гилл Э., Смит Р. [Под ред. В.М. Усоскина]. – 2– е изд. – М. : СП Космополис, 1991. – 480 с.
106. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 із змінами станом на 30.09.2010 [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України; Конституція // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – С. 141. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
107. Коробов М.Я. Фінанси промислового підприємства : підручник. / М.Я. Коробов. – К. : Либідь, 1995. – 106 с.
108. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : [навч. посібн.] / Т. Д. Косова. – К. : ЦУЛ, 2008. – 486 с.
109. Костирко В.С. Програмне забезпечення фінансового менеджменту : [навч. посіб.]/ В.С. Костирко. – К. : ЦНЛ, 2006. – 192 с.
110. Костіна Н.І. Фінансове прогнозування : методи та моделі : навчальний посібник / Н.І. Костіна, А.А. Алексєєв, О.Д. Василик. – К. : Т– во "Знання", КОО, 1997. – 183 с.

111. Крайник О.П. Фінансовий менеджмент : [навч. посібник] / О.П. Крайник, З.В. Клепикова. – Львів– К. : "Інтелект+"– "Дакор", 2001. – 260 с.
112. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування : [навч. посібник] / Г.О. Крамаренко. – К. : Центр навч. літ–ри, 2003. – 224 с.
113. Кредит і банківська справа : підручник / Вовчак О. Д., Руцишин Н. М., Андрейків Т. Я. – К. : Знання, 2008. – 564 с.
114. Крисюк В.І. Ревізія і контроль в установах і організаціях бюджетної сфери : [навч. посібник] В.І. Крисюк, М.М. Каленський, О.В. Юрченко. – К. : ЄУФ, 2000. – 148 с.
115. Лазановський П.П. Організація та економіка видавничої справи : [навч.-метод. посіб.] / П.П. Лазановський – Львів : Магнолія 2006, 2007. – 152 с.
116. Лазарева С.Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу : навчальний посібник / С.Ф. Лазарева. – К. : КНЕУ, 2002. – 667 с.
117. Лапішко М.Л. Основи фінансово-статистичного аналізу економічних процесів : підручник для підготовки молодших спеціалістів / М.Л. Лапішко. – Львів : Світ, 1995. – 328 с.
118. Лахтінова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання : Монографія / Л.А. Лахтінова. – К. : КНЕУ, 2001. – 387 с.
119. Лугінін О.Є. Статистика національної економіки та світового господарства : [навч. посіб.] / О.Є. Лугінін, С.В. Фомішин. – К. : ЦНЛ, 2006. – 502 с.
120. Лутчин Н.П. Статистика фінансів : [навч. посібник]. – 2– ге вид., виправл. та доп. / Н.П. Лутчин, А.К. Миронюк. – Львів : Новий Світ– 2000, 2007. – 296 с. – Вища освіта в Україні. –
121. Любунь О. С. Банківський нагляд : підручник. [2– ге вид., перероб.] / Любунь О.С., Раєвський К.Є. – К. : ЦНЛ, 2005. – 416 с.
122. Любунь О. С. Система банківського менеджменту : [навч. посіб.] / О. С. Любунь. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Кондор, 2007. – 356 с.
123. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства : підручник для вузів / А.А. Мазаракі, Л.С. Лігоненко, Н.М. Ушакова; Під ред. Ушакової Н.М. – К. : Хрещатик, 1999. – 80 с.

124. Манів З.О. Регіональна економіка : [навч. посіб.] / Манів З.О., Луцький І.М., Манів С.З. – Львів : Магнолія 2006, 2008. – 638 с.
125. Марцин В. С. Економіка торгівлі : підручнк / В. С. Марцин . – К. : Знання, 2006. – 402 с.
126. Мельник В.М. Оподаткування підприємницької діяльності : [навч. посібник] / В.М.Мельник, І.А.Грицаєнко, О. С.Іванишина О. С. – К. : Кондор, 2003. – 160 с.
127. Мельник Л.Г. Економіка енергетики : [навч. посібник] / Л.Г. Мельник, О.І. Карінцева, І.М. Сотник. – Суми : Університетська книга, 2006. – 238 с.
128. Мельник Л.Г. Екологічна економіка : підручник. –[3– те вид., випр. і доп.] / Л.Г. Мельник. – Суми : Університетська книга, 2006. – 367 с.
129. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : [навч. посібник]. / В.О. Мец. – К. : Вища освіта, 2003. – 278 с.
130. Мещеряков А.А. Фінансовий менеджмент у банках : [навч. посібник] / А.А. Мещеряков, Л.В. Лисяк. – К. : ЦНЛ, 2006. – 208 с.
131. Михайлюк О. Як читати і аналізувати фінансову звітність : Посібник / О. Михайлюк – К. : Міжнародна Фінансова Корпорація, 2004. – 107 с.
132. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки : підручник / І.Р. Михасюк, Л.А. Швайка. – Львів : Магнолія 2006, 2007. – 220 с.
133. Міжбюджетні відносини центру та регіонів : Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 29 черв. 2004р. / Редкол. : П.І. Гайдуцький та ін. – К. : ННЦІАЕ, 2004. – 160 с.
134. Міжнародна економіка : підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К. : ЦНЛ, 2006. – 224 с.
135. Міжнародне оподаткування : [навч. посібник] / За ред. Ю.Г.Козака, В.М.Сліпа. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 550 с.
136. Міжнародні фінанси (за модульною системою навчання) : Теорет.-практич. посібн. / С.С. Доровська, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та інш. – К. : Кондор, 2008. – 310 с.
137. Міжнародні фінанси (контрольні запитання, тести, практичні завдання) : [навч. посібн.] / за ред. Ю. М. Лисенкова, В. Є. Поліванова. – К. : Дакор, 2008. – 88 с.

138. Міжнародні фінанси : Підручник. / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шеремет та ін.; За ред. О. І. Рогача. – К. : Либідь, 2003. – 784 с.
139. Мікроекономіка і макроекономіка : підручник. [У 2– х ч.] / За ред. С. Будаговської. – 3– є вид. – К. : Основи, 2003. – 516 с.
140. Місцеві фінанси : підручник / Кириленко О.П., Квасовський О.В., Лучка А.В. та інш. ; За ред. О.П. Кириленко. – К. : Знання, 2006. – 680 с.
141. Місцеві фінанси України : [навч. посібник]. – К. : Т–во "Знання", КОО, 1999. – 487 с.
142. Міщенко В.І. Електронний бізнес на ринку фінансових послуг : Практич.. посібник / В.І. Міщенко, А.В. Шаповалов, Г.В. Юрчук. – К. : Знання, 2003. – 278 с.
143. Мороз О.В. Фінансова діагностика у системі антикризового управління на підприємствах : Монографія / О.В. Мороз, О.А. Сметанюк. – Вінниця : Універсум–Вінниця, 2006. – 167 с.
144. Наказ „Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки” № 170 від 14.02.2006 : остання редакція від 14.02.2006 / Міністерство фінансів України. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 березня 2006 р. за № 332/12206[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0332-06>.
145. Наказ „Про затвердження Положення стандарту бухгалтерського обліку” № 290 від 29.11.99 : остання редакція від 01.11.2009 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0860-99>
146. Національна економіка : [навч. посіб.] / За ред. док.є.н., проф. В.М. Тарасевича. – К. : ЦУЛ, 2009. – 416 с.
147. Національна економіка : підручник / За ред. проф., к.є.н. П. В. Круша. – К. : Каравелла, 2008. – 416 с.
148. Нечай Н.В. Нариси з історії оподаткування / Н.В. Нечай. – К. : Вісник податкової служби України, 2002. – 144 с.
149. Обухов Є.В. Економіко–екологічні оцінки проектів великих українських водосховищ : Монографія / Є.В. Обухов. – Одеса : ТОВ"ІНВАЦ", 2008. – 100 с.

150. Олексюк О. С. Системи підтримки прийняття фінансових рішень на макрорівні / О.С. Олексюк. – К. : Наукова думка, 1998. – 34 с.
151. Олійник А.В. Інформаційні системи і технології у фінансових установах : [навч. посіб.] / А.В. Олійник, В.М. Шацька. – Львів : Новий Світ – 2000, 2007. – 436 с.
152. Олійник О.В. Податкова система : [навч. посіб.] / О.В. Олійник, І.В. Філон. – К. : ЦНЛ, 2006. – 456 с. – Мін– во аграрної політики України. Харківський нац. аграрний ун– т.
153. Онисько С.М. Фінансова санація та банкрутство підприємств : підручник / С.М. Онисько. – Львів : Магнолія плюс, 2006. – 265 с.
154. Опарін В.М. Бюджетна система : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.М. Опарін, В.І. Малько, С.Я. Кондратюк. – К., 2000. – 204 с.
155. Операції комерційних банків : [навч. посіб.] / А.О. Єпіфанов, Н.Г. Маслак, І.В. Сало. – Суми : Університетська книга, 2007. – 523 с.
156. Операції комерційних банків : [навч. посібник] / Р. Коцовська, В. Ричаківська, Г. Табачук, Я. Грудзевич, М. Вознюк. – 3– е вид. – К., Львів : Алерта, ЛБІ НБУ, 2003. – 500 с. – Нац.банк України.Львівський банківський ін– т.
157. Оподаткування фінансових установ : [навч. посібник] / О.Д.Данілов, В.П.Ходаківська, Л.А.Клюсса, Л.А.Горбанський. – Ірпінь : Академія ДПС, 2002. – 268 с.
158. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації / О.П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 240 с.
159. Павлов В.І. Інститути та інституції аграрного природокористування: регіональний вимір [монографія] / В.І. Павлов, В.М. Заремба , Ю.Г.Фесіна. – Луцьк : Надстир'я, 2008. – 212 с.
160. Павлов В.І. Регулювання конкурентних відносин на ринку телекомунікацій [монографія] / В.І. Павлов, Л.В.Шостак. – Рівне : НУВГП, 2009. – 160 с.
161. Павлов В.І. Реформування соціального страхування в Україні [монографія] / В.І. Павлов, М.Г. Олієвська. – Рівне: НУВГП, 2009. – 200 с.
162. Павлов В.І. Соціальне партнерство на ринку праці в Україні [монографія] / В.І. Павлов, А.М. Колосок. – Рівне: НУВГП, 2009. – 223 с.

163. Павлов В.І. Страхові послуги [навч. посібник] / В.І. Павлов, Н.М. Білоус. – Рівне : НУВГП, 2010. – 109 с.
164. Павлов В.І. Трансформація систем управління якістю товарів в Україні [монографія] / В.І. Павлов, О.В. Мишко. – Рівне : НУВГП, 2009. – 202 с.
165. Павлов В.І. Формування та становлення ринку комерційної нерухомості в регіоні [монографія] / В.І. Павлов, Н.І.Ліповська-Маковецька. – Рівне : НУВГП, 2009. – 187 с.
166. Павлов В.І. Формування та становлення ринку комерційної нерухомості в регіоні [монографія] / В.І. Павлов, Н.І. Ліповська-Маковець. – Рівне : НУВГП, 2009. – 187 с.
167. Павлов В.І. Детермінація сільськогосподарських земель на ринку нерухомості [монографія] / В.І.Павлов, Ю.Г.Фесіна, В.М.Заремба та ін. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 364 с.
168. Павлов В.І. Економіка природокористування [інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення] / В.І.Павлов, В.І. Борейко, Т.Л..Меліхова. – Рівне : НУВГП, 2008. – 136 с.
169. Павлов В.І. Ефективність використання вторинних ресурсів в регіоні: оцінка та інвестиційні механізми [монографія] / В.І. Павлов, Н.В. Павліха, І.С. Скороход. – Рівне : НУВГП, 2007. – 155 с.
170. Павлов В.І. Корпоративне управління в акціонерних товариствах [монографія] / В.І.Павлов, О.А.Мишко. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 180 с.
171. Павлов В.І. Менеджмент корпорации и корпоративное управление [монография] / А.Н.Асаул, В.И.Павлов, Ф.И.Бескиерь и др. – СПб. : Гуманистика, 2006. – 328 с.
172. Павлов В.І. Нерухомість в Україні [підручник для студ. вищих навчальних закладів] / В.І.Павлов, І.І. Пилипенко, І.В. Кривов'язюк. – К. : Державна академія статистики обліку та аудиту, 2008. – 765 с.
173. Павлов В.І. Регламентация функціональних служб корпоративних підприємств [навч. посіб.] / В.І.Павлов, І.І.Пилипенко, Н.В.Павліха та ін. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2006. – 343 с.
174. Павлов В.І. Ринок нерухомості [навч. посіб. – 2-ге вид.] / А.М.Асаул, В.І.Павлов, І.І.Пилипенко та ін. – К. : Кондор, 2006. – 336 с.

175. Павлов В.І. Фінанси підприємства [навч. посіб.] / В.І. Павлов, О.В.Заячківська. – Рівне : НУВГП, 2010. – 109 с.
176. Панков В. А. Контролінг і бюджетування фінансово- господарської діяльності підприємства : [навч. посібн.] / В. А. Панков, С. Я. Єлецьких, Н. М. Михайличенко. – К. : 2007. – 112 с.
177. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України : [навч. посіб.] / Ю.В. Пасічник. – К. : Знання–Прес, 2006. – 607 с. – Вища освіта ХХІ століття.
178. Петрук О.М. Банківська справа : [навч. посібник] / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф.Бутинця / О.М. Петрук – К. : Кондор, 2009. – 464 с.
179. Підхромний О.М. Управління інвестиційними процесами на фінансових ринках : [навч. посібник] / О.М. Підхромний. – К. : Кондор, 2003. – 184 с.
180. Піхоцький В.Ф. Ресурсні платежі та місцеві податки і збори : [навч. посіб.] / В.Ф. Піхоцький. – К. : Професіонал, 2005. – 304 с.
181. Плотніков О.В. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях : [навч. посіб.] / О.В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 252 с.
182. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 : остання редакція від 01.01.2011 / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
183. Податок на додану вартість та прогнозування його надходжень до бюджету : Монографія / М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, Т.І. Єфименко, ін. – К. : НДФІ, 2004. – 344 с.
184. Позняковська Н.М. Державний фінансовий контроль : [навч. посібник] для самост. вивчення дисципліни / Н.М. Позняковська, Ю.В. Головачова. – Рівне : НУВГП, 2010. – 175 с. – (табл.).
185. Пономаренко О.І. Сучасний економічний аналіз. У 2– х ч. Ч. 2. Макроекономіка : [навч. посібник] / О.І. Пономаренко , М.О. Перестюк , В.М. Бурим. – К. : Вища школа, 2004. – 207 с.
186. Постанова „Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні” № 443 від 15.09.200р. / Правління Національного банку України. Зареєстрована в Міністерстві юстиції України 5 жовтня 2004 р. за № 1261/9860 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1261-04>.
187. Постанова „Про затвердження Положення про порядок проведення операцій, пов'язаних з розміщенням облігацій внутрішніх державних позик” № 248 від 18.06.2003р. /

- Правління Національного банку України. Зареєстрована в Міністерстві юстиції України 7 липня 2003 р. за № 551/7872 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0551-03>.
188. Примостка Л.О. Банківський менеджмент : Хеджування фінансових ризиків : [навч. посібник] / Л.О. Примостка. – К. : КНЕУ, 1998. – 106 с.
 189. Проскурін П.В. Історія економіки та економічних учень. Економічна історія індустріальної цивілізації. : [навч. посібник]. – Вид. 2–ге, доп. і перероб. / П.В. Проскурін. – К. : КНЕУ, 2008. – 400 с.
 190. Рева Т.М. Податковий менеджмент : Навч. по с. – 2–ге вид., перероб. та доп. / Т.М. Рева. – К. : ЦНЛ, 2005. – 304 с.
 191. Ринок фінансових послуг : [навч. посіб.] / Коваленко М.А., Радванська Л.М., Лобанова Н.В., Швороб Г.М. – Херсон : Олді–плюс, 2007. – 572 с.
 192. Рогач І.Ф. Інформаційні системи у фінансово–кредитних установах : [навч. посібник] / І.Ф. Рогач, М.А. Сендзюк, В.А. Антонюк. – К. : КНЕУ, 1999. – 213 с.
 193. Савіна Л.О. Фінансовий аналіз у комерційному банку. : [навч. посібник] / Л.О. Савіна – К. : Кондор, 2009. – 190 с.
 194. Савіна Н.Б. Інвестиційні системи логістичного забезпечення економіки країни : Монографія / Н.Б. Савіна ; За наук.ред. Крикавського Є. – Рівне : НУВГП, 2009. – 318 с.
 195. Сазонець І.Л. Управління місцевими фінансами : [навч. посібник] / І.Л. Сазонець, Т.В. Гринько, Г.Ю. Придатко. – К. : ЦНЛ, 2006. – 263 с.
 196. Сало І.В. Фінансовий менеджмент банку : [навч. посіб.] / І.В. Сало, О.А. Криклій – Суми : Університетська книга, 2007. – 314 с.
 197. Семенов Г.А., Дипломне проектування з економіки підприємства : [навч. посібник] / Г.А. Семенов, М.Г. Пивоваров, А.Г. Семенов . – К. : ЦУЛ, 2007. – 124 с.
 198. Система оподаткування та її інформаційно–облікове забезпечення : [навч. посібник] / П.М. Гарасим, О.М. Десятнюк, Г.П. Журавель, А.І. Крисоватий, П.Я. Хомин. – К. : Професіонал, 2006. – 736 с.
 199. Система оподаткування та податкова політика : [навч. посібник] / В.Б. Захожай, Я.В. Литвиненко, К.В. Захожай,

- Р.Я. Литвиненко ; Під заг. ред. В.Б. Захожая та Я.В. Литвиненка. – К. : ЦНЛ, 2006. – 468 с.
200. Слухай С. Міжбюджетні трансферти у постсоціалістичних країнах : від теорії до реалій : Монографія. / Слухай С. – К. : Вид-во " АртЕк", 2002. – 288 с.
 201. Старинський М.В. Порівняльне банківське право : [навч. посіб.] / М.В. Старинський. – Суми : Університетська книга, 2006. – 299 с.
 202. Старостенко Г.Г. Бюджетна система : [навч. посіб.] / Г.Г. Старостенко, Ю.В. Булгаков. – К. : ЦНЛ, 2006. – 240 с.
 203. Сунцова О.О. Місцеві фінанси : [навч. посіб.] / О.О. Сунцова– К. : ЦНЛ, 2005. – 560 с.
 204. Сухарський В.С. Ощадно–банківська справа / В. С. Сухарський, В.В. Сухарський. – Тернопіль : Астон, 2003. – 464 с.
 205. Таркуцяк А.О. Фінансовий аналіз та управлінські рішення (на прикладі роботи вищого навчального закладу) : [навч. посібник] / А.О. Таркуцяк. – К. : Європейський ун–т, 2001. – 201 с.
 206. Теорія фінансової стійкості підприємства : Монографія / Заюкова М. С., Мороз О.В., Мороз О.О., ін ; За ред. М.С.Заюкової. – Вінниця : УНІВЕРСУМ–Вінниця, 2004. – 155 с.
 207. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : [навч. посібник] / О.О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
 208. Тиркало Р.І. Фінансовий аналіз комерційного банку : основи теорії, експрес–діагностика, рейтинг : [навч. посібник] / Р.І. Тиркало, З.І. Щибиволок. – К. : Слобожанщина, 1999. – 236 с.
 209. Ткаченко І.Т. Звітність бюджетних організацій : [навч. посібник] / І.Т. Ткаченко. – Київ : КНЕУ, 2000. – 216 с.
 210. Федулова Л.І. Інноваційна економіка : Підручник / Л.І. Федулова. – К. : Либідь, 2006. – 480 с.
 211. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : Навч.посібник. – 2– е вид., перероб, та доп. / О. С. Філімоненков. – К. : Кондор, 2007. – 400 с.
 212. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : [навч. посіб.] / Г.І. Філіна. – 2– ге вид., перероб.та доп. – К. : ЦУЛ, 2009. – 320 с.
 213. Фінанси (теоретичні основи) : підручник / Під. ред. М.В. Грідчіної, В.Б. Захожая. – 2– ге вид, випр. і доп. – К. : МАУП, 2004. – 312 с.

214. Фінансова діяльність підприємств : [навч. посібник] / Аранчій В.І., Чумак В.Д., Смолянська О.Ю., Черненко Л.В. – К. : Професіонал, 2004. – 240 с.
215. Фінансова діяльність підприємства : підручник для вузів / Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петров К.Я. – 2-е вид., перероб. и доп. – К. : Либідь, 2003. – 384 с.
216. Фінансова звітність підприємств : [навч. посібник] / Зоріна В.Н., Осадча Т. С., Зорін Г.Г. – К. : ЦНЛ, 2005. – 200 с.
217. Фінансове право України : [навч. посібник] / За заг. ред. В.К.Шкарупи, Т.О.Коломієць. – К. : Істина, 2007. – 256 с.
218. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. – 2-ге вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с.
219. Фінансовий аналіз : [навч. посібник] / С.Я. Салига, Н.В. Дадій, С.О. Корецька, ін. – К. : ЦНЛ, 2006. – 210 с.
220. Фінансовий аналіз : техніка розрахунків та моделювання економічних ситуацій : [навч. посібник] / Алексеев І.В., Мороз А. С., Романів Є.М., Хома І.Б.. – Львів : Бескид Біт, 2003. – 152 с.
221. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / За ред. проф. М.Ф.Огійчука. – Вид. 5-те, перероб. і допов. – К. : Алерта, 2009. – 1056 с.
222. Фінансово-банківська статистика : навч. посіб / Вашків П.Г., Пастер П.І., Сторожук В.П., Ткач Є.І. – К. : Либідь, 2007. – 512 с.
223. Фінансово-банківська статистика : практикум : Навч. підручник / П.Г. Вашків, П.І. Пастер. В.П. Сторожук. Є.І. Ткач ; За ред. Є.І.Ткача. – К. : Либідь, 2002. – 324 с.
224. Фролов С.М. Банківська справа та основи митного регулювання в Україні : теорія та практика : [навч. посібник] / С.М. Фролов. – Суми : Університетська книга, 2004. – 368 с.
225. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : [навч. посібник]. – 2-е вид., перероб. і доп. / Ю.С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2002. – 360 с.
226. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2008. – 566 с.
227. Череп А.В. Банківські операції : [навч. посібник] / А.В. Череп, О.Ф. Андросова. – К. : Кондор, 2008. – 410 с. –

228. Череп А.В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання : підручник / А.В. Череп. – К. : Кондор, 2006. – 380 с.
229. Шаварина М.П. Історія фінансів : [навч. посібник] / М.П. Шаварина. – Тернопіль : Лідер, 2002. – 136 с.
230. Шевчук О.А. Державний фінансовий контроль бюджетних установ : [навч. посіб.] / О.А. Шевчук ; За заг. ред. Є.В. Мниха. – К. : К.. нац. торг.-екон. ун–т, 2007. – 216 с.
231. Шевчук О.Б. Глобально – інформаціональна економіка та синергетичний підхід до її дослідження / О.Б. Шевчук. – К. : Фенікс, 2004. – 112 с.
232. Шелудько В.М. Фінансовий ринок : Навч.посібник. – 2– е вид., випр.і доп. / В.М. Шелудько. – К. : Знання – Прес, 2003. – 535 с.
233. Шеремет А.Д. Финансовый анализ в коммерческом банке. / А.Д. Шеремет, Г.Н. Щербакова. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 256 с.
234. Шиян Д.В. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / Д.В. Шиян, Н.І. Строченко. – К. : А. С.К., 2005. – 240 с.
235. Шморгун Н.П. Фінансовий аналіз : [навч. посібник] / Н.П. Шморгун, І.В. Головка. – К. : ЦНЛ, 2006. – 528 с.
236. Шнипко О.С. Інноваційний дефолт України : економіко–технологічний контекст : Монографія / О.С. Шнипко. – К. : Генеза, 2009. – 248 с.
237. Щибиволок З.І. Аналіз банківської діяльності : [навч. посіб.]– 2– ге вид., стереотип. / З.І. Щибиволок. – К. : Знання, 2007. – 311 с.
238. Юрій С.І. Бюджетна система України : [навч. посібник] / С.І. Юрій, Й.М. Бекид. – К. : Ніос, 2000. – 400 с.
239. Яковлев Ю.П. Економіка торгівлі з використанням інформаційних технологій : [навч. посіб.] / Ю.П. Яковлев. – К. : ЦНЛ, 2006. – 376 с.
240. Якушик І.Д. Податки в країнах світу : Довідник / І.Д. Якушик, Я.В. Литвиненко. – К. : МП Леся, 2004. – 480 с.

Додаток А

Логічна схема дослідження

Етапи дослідження	Зміст етапів
1. Вивчення проблеми в цілому.	1. Визначення мети дослідження. 2. Встановлення об'єкту дослідження. 3. Вивчення відомого про об'єкт дослідження. 4. Постановка проблеми. 5. Вивчення предмету дослідження.
II. Реалізація плану дослідження.	6. Висування гіпотези. 7. Побудова плану дослідження. 8. Письмове викладання фактів та аргументів, що підтверджують гіпотезу.
III. Підсумовування – висновки.	9. Перевірка гіпотези. 10. Визначення значення знайденого рішення проблеми для розуміння об'єкту в цілому. 11. Вивчення сфери застосування знайденого рішення.

Додаток Б

Орієнтовний перелік тем дипломних робіт за спеціальністю 7.03050801 „Фінанси і кредит”

1. Аналіз фінансових ресурсів та їх використання в умовах ринку.
2. Оцінка достатності та ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств.
3. Формування та використання фінансових ресурсів підприємств та шляхи підвищення ефективності управління ними.
4. Фінансова діяльність з управління активами підприємства.
5. Розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств.
6. Обіговий капітал підприємства та шляхи підвищення ефективності його використання.
7. Економічна ефективність використання основного капіталу підприємства та шляхи її підвищення.
8. Створення та ефективність використання фінансового капіталу в умовах ринку.
9. Механізм формування оборотних коштів підприємства та ефективність їх використання.
10. Формування, аналіз та шляхи зниження витрат підприємства в умовах жорсткої конкуренції.
11. Удосконалення управління витратами підприємства.
12. Фінансова стабільність будівельних організацій у контексті пошуку резервів підвищення ефективності їх діяльності.
13. Оборотний капітал у невиробничій сфері та шляхи вдосконалення ефективності його використання.
14. Діагностика фінансового стану в довгостроковому прогнозуванні платоспроможності підприємства.
15. Фінансовий механізм стабілізації та покращення фінансового стану підприємства в умовах ринкових відносин.
16. Фінансова стійкість підприємства, основні напрями її стабілізації в умовах ринкових відносин.
17. Обґрунтування стратегій поліпшення фінансового стану підприємства в сучасних умовах господарювання.
18. Формування інвестиційної програми розвитку промислового підприємства.
19. Обґрунтування зростання доходів підприємства в умовах ринкової економіки.

20. Умови формування та розподілу прибутку на сучасному етапі господарювання.
21. Формування та розподіл прибутку підприємства в умовах фінансової кризи.
22. Управління доходами підприємства в сучасних умовах господарювання.
23. Формування, аналіз та шляхи покращення фінансових результатів діяльності підприємства.
24. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах фінансової невизначеності.
25. Оптимізація прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання.
26. Особливості оподаткування підприємств та його удосконалення в умовах фінансової невизначеності.
27. Особливості оподаткування прибутку підприємств та його удосконалення в умовах фінансової кризи.
28. Формування системи бюджетування на підприємстві.
29. Роль податку на прибуток підприємств у формуванні бюджетної системи та його взаємозв'язок з фінансовою політикою держави.
30. Особливості стягнення та напрямки розвитку податку на додану вартість в умовах ринку.
31. Акцизний збір: організація оподаткування і напрями його вдосконалення.
32. Роль непрямих податків у формуванні доходів бюджетів та їх взаємозв'язок з фінансовою політикою держави.
33. Спрощені методи оподаткування малого бізнесу в Україні та шляхи їх розвитку в умовах фінансової невизначеності.
34. Податкова служба в регіоні в умовах удосконалення податкової системи України.
35. Контрольно-аналітична робота податкової адміністрації та шляхи її розвитку.
36. Мито і митна політика у зовнішньоекономічній діяльності держави.
37. Грошово-кредитна політика України в світлі сучасних монетарних теорій.
38. Роль грошово-кредитної політики в розвитку економіки України та шляхи її вдосконалення.
39. Ефективна кредитна політика в діяльності банку та її удосконалення.
40. Операції комерційних банків на ринку цінних паперів та шляхи їх удосконалення.

41. Стан, проблеми і шляхи вдосконалення кредитування сільськогосподарського виробництва.
42. Кредитування діяльності суб'єктів господарювання та шляхи його вдосконалення.
43. Бюджетна система України та шляхи її удосконалення.
44. Процеси формування міжбюджетних відносин в Україні.
45. Бюджетне фінансування видатків на соціальний захист: перспективи розвитку.
46. Бюджетне фінансування соціально-економічної інфраструктури регіону та шляхи його покращення.
47. Казначейська система виконання державного бюджету за доходами, її удосконалення.
48. Казначейська система касового виконання Державного бюджету України за видатками та шляхи її вдосконалення.
49. Особливості формування фінансових ресурсів територіальних органів Державного казначейства України.
50. Місцеві бюджети у формуванні та реалізації соціальних програм.
51. Місцеві бюджети як фінансова основа місцевого самоврядування.
52. Зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів як необхідна умова самостійності територіальної громади.
53. Особливості сучасного стану організації виконання видатків місцевих бюджетів та основні шляхи вдосконалення.
54. Особливості формування доходів місцевих бюджетів: стан, проблеми та шляхи вдосконалення.
55. Державний контроль за видатками бюджетів та регулювання бюджетного процесу.
56. Державний контроль за доходами бюджетів та регулювання бюджетного процесу.
57. Особливості інвестування природоохоронних заходів в Україні.
58. Пріоритети фінансового забезпечення водного господарства України.
59. Перспективи розвитку автоматизованої системи фінансових розрахунків та її вдосконалення.
60. Автоматизована система фінансових розрахунків та шляхи її вдосконалення.

Додаток В

Зразок оформлення заяви на затвердження теми дипломної роботи

Ректору Національного університету
водного господарства та
природокористування
професору Гурину В. А.
студента спеціальності
7.050104»Фінанси і кредит» групи

_____ (прізвище, ім'я та по батькові студента)

Заява

Прошу затвердити тему дипломної роботи „Казначейська система виконання державного бюджету за доходами, її удосконалення (за матеріалами Управління державного казначейства у Рівненській області)” та призначити науковим керівником доцента кафедри фінансів та економіки природокористування, к. е. н. Шило Жанну Степанівну.

„___” _____ 201_ р.

_____ (підпис студента)

Не заперечую

_____ Шило Ж.С.
підпис

Обов'язковою вимогою до заяви є згода керівника щодо обраної теми дипломної роботи.

Додаток Д

Орієнтована структура та зміст дипломної роботи за спеціальністю 7.03050801 „Фінанси і кредит”

Вступ	3-5 ст.
Розділ 1. Теретико-методологічна частина.....	25-30
1.1. Економічна сутність, форми та значення предмета дослідження	
1.2. Задачі, методи та принципи дослідження	
1.3. Зарубіжний досвід та нормативно-правова база	
Розділ 2. Аналітична частина.....	35-40 ст.
2.1 Характеристика суб'єкта господарювання та аналіз показників його діяльності	
2.2. Діагностика стану предмета дослідження	
2.3. Виявлення загальних і локальних процесів	
Розділ 3. Проектна частина.....	20-25 ст.
3.1. Визначення пріоритетних напрямів розвитку предмету дослідження	
3.2. Розробка проекту інноваційних рішень	
3.3. Оцінка ефективності реалізації проекту	
Розділ 4. Фінансове забезпечення заходів з охорони праці....	5-10 ст.
Висновки	3-5 ст.
Список використаних джерел	8-10 ст.
Додатки	

Зразок змісту дипломної роботи на тему: „Особливості оподаткування підприємств та його удосконалення в умовах фінансової невизначеності (на прикладі ПП „Оболонь”)”

Вступ

Розділ 1. Роль і значення податків у фінансово-господарській діяльності підприємства

1.1. Структура податкової системи України та принципи її формування

1.2. Нормативно-правове забезпечення обчислення податків та обов'язкових платежів

1.3. Світова практика оподаткування підприємств.

Розділ 2. Аналіз розрахунків податків та обов'язкових платежів підприємства

2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства

2.2. Структурно-динамічний аналіз податків та обов'язкових платежів на підприємстві

2.3. Прогнозний аналіз розрахунків податків та обов'язкових платежів

Розділ 3. Шляхи вдосконалення оподаткування на підприємства

3.1. Пріоритетні напрями вдосконалення організації розрахунків податків та обов'язкових платежів на підприємстві

3.2. Резерви підвищення ефективності системи оподаткування на підприємстві

3.3. Оцінка ймовірності фінансової неспроможності та банкрутства

Розділ 4. Охорона праці на підприємстві

Висновки

Список літератури

Додатки

**Зразок змісту дипломної роботи на тему:
„Управління оборотними активами підприємства
(на прикладі ВАТ „Азот”)”**

Зміст

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти управління оборотними активами підприємства

- 1.1. Поняття і економічна сутність оборотних активів підприємства
- 1.2. Види оборотних активів і особливості їх кругообігу
- 1.3. Світовий та вітчизняний досвід управління оборотними активами підприємства

Розділ 2. Аналіз стану управління оборотними активами на підприємстві

- 2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства
- 2.2. Структура оборотних активів підприємства та їх динаміка
- 2.3. Аналіз управління оборотними активами

Розділ 3. Шляхи вдосконалення управління оборотними активами підприємства

- 3.1. Обґрунтування пріоритетних напрямів удосконалення управління формування оборотними активами
- 3.2. Організація контролю за використанням оборотних активів
- 3.3. Визначення ефективності заходів з удосконалення управління оборотними активами

Розділ 4. Фінансове забезпечення заходів з охорони праці на підприємстві

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Зразок змісту дипломної роботи на тему:

„Шляхи покращення фінансової діяльності підприємств (на прикладі Спеціалізованого будівельного управління-39)”

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти фінансової діяльності підприємства

1.1. Сутність фінансової діяльності підприємства та принципи її організації

1.2. Прибуток – як результат ефективної фінансової діяльності підприємства

1.3. Міжнародний досвід підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства

Розділ 2. Аналіз ефективності фінансової діяльності підприємства

2.1. Економіко – організаційна характеристика підприємства

2.2. Ретроспективний аналіз балансу підприємства.

2.3. Прогнозний аналіз прибутковості та рентабельності

Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства

3.1. Обґрунтування пріоритетних напрямів підвищення ефективності фінансової діяльності

3.2. Визначення резервів підвищення ефективності фінансової діяльності

3.3. Оцінка ймовірності фінансової неспроможності та банкрутства

Розділ 4. Охорона праці на підприємстві

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

**Зразок змісту дипломної роботи на тему:
„Ефективна кредитна політика в діяльності банку та її
удосконалення (на прикладі Рівненської філії
ЗАТ „Приватбанк”)”**

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти проведення ефективної кредитної політики

1.1. Сутність та значення кредитної політики діяльності комерційного банку

1.2. Методика оцінки кредитоспроможності позичальника

1.3. Міжнародний досвід організації кредитних операцій

Розділ 2. Аналіз банківських кредитних операцій

2.1. Економіко-організаційна характеристика банку

2.2. Аналіз якості кредитного портфеля банку

2.3. Аналіз доходності кредитних операцій

Розділ 3. Шляхи вдосконалення кредитних операцій банку

3.1. Обґрунтування і визначення основних напрямів покращення організації кредитних операцій

3.2. Резерви підвищення якості та доходності кредитних операцій

3.3. Оцінка ймовірності фінансової неспроможності та банкрутства

Розділ 4. Фінансове забезпечення заходів з охорони праці

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Зразок змісту дипломної роботи на тему:

„Операції комерційних банків на ринку цінних паперів та шляхи їх удосконалення (за матеріалами КБ „Золоті ворота”)”

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти організації банківських операцій з цінними паперами

1.1 Роль і місце комерційних банків на ринку цінних паперів

1.2. Діяльність банків на ринку цінних паперів та її законодавче регулювання

1.3. Міжнародний досвід операцій комерційних банків на фондовому ринку

Розділ 2. Аналіз банківських операцій з цінними паперами

2.1. Економіко-організаційна характеристика діяльності банку

2.2. Аналіз якості портфеля цінних парів банку

2.3. Прогнозний аналіз доходності операцій з цінними паперами

Розділ 3. Шляхи вдосконалення банківських операцій на ринку цінних паперів

3.1. Обґрунтування напрямів підвищення ефективності операцій на фондовому ринку

3.2. Удосконалення організації операцій з купівлі-продажу цінних паперів

3.3. Резерви підвищення якості та доходності операцій з андеррайтингу

Розділ 4. Фінансове забезпечення заходів з охорони праці

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Зразок змісту дипломної роботи на тему: „Процеси формування міжбюджетних відносин в Україні (на прикладі Городоцької Сільської ради Рівненського району)”

Зміст

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти формування міжбюджетних відносин в Україні

1.1. Роль бюджету і міжбюджетних відносин у системі державного регулювання економіки

1.2. Методичні підходи до розрахунків міжбюджетних трансфертів між державним та місцевими бюджетами

1.3. Світовий досвід організації міжбюджетних відносин

Розділ 2. Аналіз процесів формування міжбюджетних відносин

2.1. Характеристика процесів формування власної доходної бази місцевих бюджетів

2.2. Діагностика розподілу видатків між державним і місцевими бюджетами

2.3. Аналіз системи міжбюджетних трансфертів

Розділ 3. Шляхи вдосконалення формування міжбюджетних відносин

3.1. Обґрунтування напрямів покращення державного регулювання міжбюджетних відносин

3.2. Оптимізація розрахунку міжбюджетних трансфертів

3.3. Визначення ефективності заходів з удосконалення формування міжбюджетних відносин

Розділ 4. Фінансове забезпечення проведення заходів з охорони праці

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Зразок змісту дипломної роботи на тему: „Особливості сучасного стану організації виконання видатків місцевих бюджетів та основні шляхи вдосконалення (на прикладі Рівненської міської ради)”

Зміст

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні основи організації виконання видатків місцевих бюджетів

- 1.1. Сутність та роль видатків у системі бюджетних відносин
- 1.2. Організація системи виконання місцевих бюджетів
- 1.3. Світовий досвід організації планування та виконання місцевих бюджетів

Розділ 2. Аналіз стану організації виконання видатків місцевих бюджетів

- 2.1. Структура видатків, що здійснюються із міського бюджету
- 2.2. Аналіз видатків, що фінансуються із бюджетів вищих рівнів
- 2.3. Політика розподілу міжбюджетних трансфертів

Розділ 3. Шляхи вдосконалення процесу виконання видатків місцевих бюджетів

- 3.1. Обґрунтування пріоритетних напрямів раціоналізації діючої системи виконання місцевих бюджетів за видатками
- 3.2. Удосконалення організації фінансування видаткової частини місцевого бюджету
- 3.3. Визначення ефективності заходів з удосконалення процесу виконання місцевих бюджетів за видатками

Розділ 4. Фінансове забезпечення заходів з охорони праці

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Додаток Е

ВІДЗИВ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Студента групи _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема магістерської роботи _____

Науковий керівник _____

Актуальність теми _____

Об'єкт дослідження _____

Характеристика теоретичного рівня, наявність самостійних розробок і практичної значимості роботи _____

Зауваження і недоліки _____

Загальний висновок керівника _____

Науковий керівник _____ (_____)

(прізвище, ім'я, по батькові)

„ — „ _____ 201_ р.

Додаток Ж Зразок рецензії на дипломну роботу

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Рецензія на дипломну роботу

Дипломант: _____

Тема: _____

Кількість сторінок записки: _____ Кількість листів креслень: _____

Коротка характеристика дипломної роботи на прийнятих рішеннях:

а) висновок про відповідність дипломної роботи завданню:

б) характеристика виконання кожного розділу роботи, ступінь використання студентом останніх досягнень науки та техніки і передових методів роботи: _____

в) негативні особливості виконання роботи: _____

г) позитивні сторони: _____

д) оцінка графічного оформлення та пояснювальної записки до роботи:

е) відгук про роботу в цілому: _____

ж) інші зауваження: _____

з) оцінка дипломної роботи: _____

Рецензію склав: _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

„_____” _____ 2011 р.